

IZHAJA VSAKO SOBOTO ZJUTRAJ, POSAMEZNA STE-
VILKA LIR 15, DIN 5, ZAOSTALE STEVILKE DVOJNO.
CELOLETNA NAROCNINA LIR 700, POLLETNA LIR
360, TRIMESEČNA LIR 190. UREDNISTVO IN UPRAVA:
TRST, UL. MONTECCHI 6-II - TELEF. 95-919 - DO-
PISI SE DOSTAVLJAJO UREDNISTVU. NEFRANKIR-
NA PISMA SE NE SPREJEMAJO, ROKOPISI SE NE
VRACAJO. - OGLASI: V ŠIROKOSTI ENEGA STOLPCA
ZA VSAK MIL. L. 30. OGLASI SE PLACAJO VNAPREJ.
POSTNINA PLACANA V GOTOVINI. SPED. ABB. POST.

DELO

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA
NARODA SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Obnovljena izdaja leto II. šte. 89.

TRST SOBOTA, 2. SEPTEMBRA 1950.

Cena 15 lir

Kitajska republika opozarja na nevarnost, ki grozi svetu Z LETALSKIMI NAPADI PROTI KITAJSKI skušajo ZDA razširiti oborožen spopad

En Laj postal tri note OZN in vladi ZDA zaradi napadov ameriških bombnikov, ki so povzročili veliko škodo - Na dnevni red VS sta bili vpisani vprašnji Formoze in provokacij proti Kitajski

LAKE SUCCESS - V četrtek zvečer je bila zadnja seja Varnostnega sveta pod predsedstvom sovjetskega delegata Malika. Včeraj je bil splošno znano, da je ameriški predstavnik Austin prispel na Kitajsko, da bi se pridružil zločinom ameriškega napada na kitajsko ozemlje ob meji s Korejo. Na seji VS preteklega petka je ameriški predstavnik Austin prebral pismo vladi ZDA, v katerem se je opravičeval zaradi napada na Formozo. To pismo je vlada ZDA poslala VS pod pritiskom in vplivom odločne note kitajske vlade, ki je določila razkrinkala napadalec namene imperialistov na Daljnem vzhodu. Austin je skušal opravičiti ukoli ZDA, češ da je soobramba Formoze le začasna značilnost in v prid miru. Z besedami ni nasprotno, saj ni bil na dnevi red vpisalo tudi to vprašanje, a takoj nato se je spustil v plitvo proceduralno razglabljanje, tako da je bilo jasno, da se ZDA ne bodo uklopile želji po razpravi vprašanja Formoze.

UPRIZORJANJE PRECEDENTOV Zadeva dr. Stiličija in drugih

Italijanska policija je 31. julija iz arhiva izločila iz Rima dr. Stiličija iz zbirke, ki naj bi moral ostati na Kitajski 17 let v zaporu, na katerega je bil leta 1941, obsojen od zloglasnega »Tribunale speciale«. To postopno je vsekakor nezakonito in je zaupno vso demokratično javnost. Sečeno organi pa se za ogorčenje niso menili, marveč so nadalje držali v zaporu dr. Stiličija v nasprotju z vsem, kar zakonito naloži republiki z italijanskim ustavo. 28. avgusta je bil dr. Stiličij odpeljan v zloglasni zapor Porto Longone, ki je znan po izredno hroščem, da je časovna zbirka zloglasna.

Preteklo soboto pa je kitajska vlada sporočila tajniku OZN, da se bo udeležila zasedanja generalne skupščine OZN, ki bo 19. septembra in da je zato že imenovala delegacijo, ki ji bo na čeloval Wen Tieng.

Zelo sta pretresli svetovno javnost, ki ji je poslala kitajska vlada ZDA in OZN. V teh notah je kitajska vlada odločno protestirala proti napadu, ki so ga ameriški piloti izvedli na Kitajsko. Zelo sta pretresli svetovno javnost, ki ji je poslala kitajska vlada ZDA in OZN. V teh notah je kitajska vlada odločno protestirala proti napadu, ki so ga ameriški piloti izvedli na Kitajsko.

Novo fazo borbe je omočil velikanski uspeh protiatomske kampanje. Tržaški odbor se je obvezal, da bo do Svetovnega kongresa miru nabral 100.000 podpisov - Prihodnji teden bo konferenca odborov miru

Septembrska bitka v Italiji

Dogovor med državno in cerkvi

Demokrati, jutri, v nedeljo ob 15. uri vsi v Bazovico na proslavo bazovskih žrtev!

bombniki izvršili preteklo nedeljo ob 10.04 do 16.40 proti kitajskemu ozemlju na desnem bregu reke Yalu. Razbojniški zračni napad je povzročil veliko škodo, 2 mrtva in 19 ranjenih. Zato zahteva kitajska vlada povračilo škode in od OZN obsojitev ameriškega napada na Korejo in na Kitajsko. V notih OZN kitajska vlada opozarja, da bo odločno nastopila proti vsakršni ponovitvi takih zločinov napadov.

Kongres nemške ljudske fronte

Petnajstmilijonsko nakazilo «Eximbanke» titofašistični vladi

Davies je na Bledu dosegel zagotovitev da bo Tito pospešil vojne provokacije na Balkanu

Davies je odkrito povedal, da je potoval za sklenitev sredozemskega pakta - Laburisti, sokrivci ameriških okupatorjev v Koreji na obisku po Jugoslaviji - Vohunska histerija je sedaj zajela tudi titofašiste - Prof. Tine Logar iz Ljubljane je v zloglasnem taborišču smrti na Malem otoku

VELEVAŽNA RESOLUCIJA TRŽAŠKEGA ODBORA MIRU

Solidarnost s Korejo in kampanja za razorožitev

Njihov antimarksizem

Jutri, v nedeljo 3. septembra 1950 bo v BAZOVICI PROSLAVA bazovskih žrtev

Ob 9. zjutraj bo izpred cerkve v Bazovici krenila z venci na strelišče povorka, ki jo bodo sestavljali predstavniki demokratičnih organizacij. Po položitvi vencev bosta godba in pevski zbor odigrala in odpela žalostinke, nakar bosta govorila tovariša

ANTON ABRAM in LEOPOLDO GASPARINI

ALOJZIJ MARROVIČ - ZVONKO in GIORGIO JARSETICH

Ob 20. zvečer pa bo PD 'Opčine, uprizorilo na dvorišču gostilne Leban Finžgarjevo dramo v štirih dejanjih, 'Naša kri'. Na častni straži pri spomeniku bodo slovenski in italijanski partizani.

Jutri, v nedeljo 3. septembra 1950 bo v BAZOVICI PROSLAVA bazovskih žrtev

Ob 9. zjutraj bo izpred cerkve v Bazovici krenila z venci na strelišče povorka, ki jo bodo sestavljali predstavniki demokratičnih organizacij. Po položitvi vencev bosta godba in pevski zbor odigrala in odpela žalostinke, nakar bosta govorila tovariša

ANTON ABRAM in LEOPOLDO GASPARINI

ALOJZIJ MARROVIČ - ZVONKO in GIORGIO JARSETICH

Ob 20. zvečer pa bo PD 'Opčine, uprizorilo na dvorišču gostilne Leban Finžgarjevo dramo v štirih dejanjih, 'Naša kri'. Na častni straži pri spomeniku bodo slovenski in italijanski partizani.

Ob 20. zvečer pa bo PD 'Opčine, uprizorilo na dvorišču gostilne Leban Finžgarjevo dramo v štirih dejanjih, 'Naša kri'. Na častni straži pri spomeniku bodo slovenski in italijanski partizani.

Ob 20. zvečer pa bo PD 'Opčine, uprizorilo na dvorišču gostilne Leban Finžgarjevo dramo v štirih dejanjih, 'Naša kri'. Na častni straži pri spomeniku bodo slovenski in italijanski partizani.

Ob 20. zvečer pa bo PD 'Opčine, uprizorilo na dvorišču gostilne Leban Finžgarjevo dramo v štirih dejanjih, 'Naša kri'. Na častni straži pri spomeniku bodo slovenski in italijanski partizani.

Ob 20. zvečer pa bo PD 'Opčine, uprizorilo na dvorišču gostilne Leban Finžgarjevo dramo v štirih dejanjih, 'Naša kri'. Na častni straži pri spomeniku bodo slovenski in italijanski partizani.

KJE IN KDAJ BO zaključna veselica „Meseca“

Obveze mestnih tovarišev - Greta je napovedala tekmovalje Barkovljam - Pridni Rimanjci - Kaj so nam povedali o zaključni veselici, ki bo v ??? dne ??? (berite članek) - Veselica v Pečarju dne 10. t.m. - Naponi žena

„Mesec demokratičnega tiska“ se je že začel. Na podeselju in po mestnih krogih ter sekcijah se tovariši pridno pripravljajo na tekmovalje. Sekcije so se pripravile načrte, ki jih bodo izpolnile v teku »Meseca«.

Tudi Zveza demokratičnih žena je razpisala med ženami tekmovalje za širjenje italijanskega ženskega lista »Noi donne«. Najboljši ženski sekciji bo dodeljena nagrada. Tudi najboljša raznašalka bo prejela lepo nagrado. Žene so tudi že pridno pristopile k delu za organiziranje veselice v pri demokratičnem tisku.

Omejiti se nismo hoteli na centralne prireditve. Sli smo malo pohajkovať po mestnem terenu, da zvedo, kako mislijo tovariši uresničiti svoje načrte. Prihodnjic smo se namenili na podeselje.

Najprej smo bili na Greti. Vsekar so nas tovariši sumljivo gledali, ko smo jih vprašali za načrt. »Zurnalista je pač žurnalista, so nam rekli - ali pika« Pika nam ni šla prav nič dol po želodcu in zato smo jih začeli zbadati. Vprašali smo jih, ali so še vedno »ilegalisti« kakor v babičevski dobi in ali še vedno skrivajo svoje načrte, tako da bodo »acerini« mislili, da skrivajo načrte X, Y, K za ...

Povedali so nam, da so napravili lep konkretni načrt, da so sklicali plenarni sekcije, na katerem so tovariši načrt prediskutirali in odobrili. Nato so poslušali barkovljansko sekcijo na tekmovalje in sedaj so se pridno pripravljali na delo. Ne vemo, če so Barkovljani sprejeli to tekmovalje. Nekam molčijo. Bomo že šli prihodnji teden k njim. Tovariši z Greta so nam povedali, da so si zadali nalogo privedi 40 odst. več izvodov »Delas« na teden. Z vseh strani smo zvedeli, kako mislijo naši tovariši dosegati razpad »Delas«. Pri so, Ivanu bodo kar podvojili število razširjenih izvodov, na Staro Mitnico pa početovali, pri So.

Preteklo nedeljo je bila v Podgorju prva veselica za demokratični tisk. Bilo je zelo živahno in veselo. Bilo je obdarilo tovarišev, ki so se udeležili trimesečnega tekmovalja. Prvo nagrado je prejela to. a. Gossotti z Magdalene, drugo to. Krišak iz So. J. Kriša, tretjo to. a. Glazič iz Rimanja, četrto to. Krišak iz So. J. Kriša, ki je ob prejemu 3000 lir daroval za demokratični tisk 1500 lir. Pomenljiva je njegova gesta, ker je tovariši že dolgo brezposeln. Na veselici sta govorila to. Mitko in Bazzi.

2 leti bodo služili angleški vojak

LONDON - Attlee je sporočil angleškemu ljudstvu, da bodo moralni naborniki doživeti 24 mesecev in ne več 18, kakor je bilo do sedaj. Prav tako je dejal, da so povabil plače vojakom, ki se prostovoljno javljajo za Korejo. Te vesti so globoko razburile angleško javnost, ker razkrinkujejo vladne vojne priprave.

MOSKVA - Sovjetski znanstveniki so odkrili na dnu Kaspijskega morja ostanke prastarega mesta, ki je verjetno eno najstarejših mest sveta sploh. V kratkem bodo začeli z znanstvenimi raziskavanji.

Na treh področjih napadajo in prodirajo korejske ljudske čete

pod pritiskom ljudskih čet umakniti proti Masanu. Nadaljuje se razbojniško ameriško bombardiranje civilnih objektov.

Partizanski boji na Filipinih

O vlogi tiska v borbi proti imperialističnim vojnim hujskačem

Komunistični tisk reagira na imperialistični tisk

Ko bi podrobno preučili stanje vseh nedemokratskih listov na svetu in ko bi razločevali vse zveze teh listov, bi prišli do zaključka, da je vsak nedemokratski list z ali brez krinke neodvisnosti več ali manj odvisen od male skupine močnih tiskovnih trustov ZDA, Vatikanu in v manjši meri Velike Britanije. Ako bi se globlje pogledali, pa bi razkrili, da ti tiskovni trusti niso nič drugega kot propagandne roke trustov finančnega kapitala, ki danes vladajo ves kapitalistični svet: Rockefellerji, Morgana, Dupont, Ford, Kaiserja, Vatikan, itd.

Toda to se ne dogaja samo v listih. Tudi knjige, revije, radio, filmi in najraznovrstnejša propagandna sredstva so vezana na ameriške ali manjše monopole. Zaradi tega delajo interese svojih gospodarjev. Ko pa se zgodi, da se kak list upre temu diktatorstvu, opazimo, da v nekaj mesecih izgine. Zakaj? Ker mu zainteresirana stranka odpove pomoč, ki se izkazuje v najrazličnejših načinih: za objavo velikih trgovskih oglasov, s propagando za kupovanje tega lista, z direktnim financiranjem, itd.

NEKAJ O MLADINI PRI PEČARJU

Zdaj pa bomo dokazali onim, ki pravijo, da mladina ne dela. Pred kratkim smo se pogovarjali z mladinci pri Pečarju, ki so nam z velikim navdušenjem pripovedovali, kaj so v zelo kratkem času naredili in kaj imajo še v načrtu. Z največjim navdušenjem so pripovedovali o godbi, katero tvorijo 14 mladincev. Najmlajši godbenik ima šele 12 let; instrumente in drugo so kupili mladinci sami.

Ko smo jih vprašali, kako mislijo nuditi svoj doprinos Mesecu demokracije tiska, so vsi na glas odgovorili: «Organizirali bomo prireditev pod geslom »ZA DEMOKRATIZACIJO TISKA«. Kar odnehali niso s pripovedovanjem, kako si zamišljajo to prireditev; vnela se je diskusija o splošnih pripravah, prisostvovali smo pogovoru med posamezniki za posamična dela, slišali razne predloge. Vsa je hoteli uveljaviti svoje predloge.

Poleg godbe neka mladinka pred-

PREKOSIL JE SVOJE UČITELJE

Dachau, Auschwitz, Buchenwald v nacistični Nemčiji - Goli otok v Jugoslaviji

ŠE NEKAJ O GROZOTAH V TITOVSKIH TABORIŠČIH IN ZAPORIH

Izginila so po končani vojni strahovita taborišča Dachau, Buchenwald, Auschwitz, itd., toda prav kmalu so se v Jugoslaviji, ki ponovno ječi pod fašističnim terorjem, Tita-Rankovića, začela ustanovljati nova, morda še hujska. V tem članku bomo le v kratkem opisali grozote, ki jih izvajajo titofašistični taborišči.

«... Koncentracijsko taborišče Goli Otok, je Titova tolpa ustanovila meseca julija leta 1949. V tem taborišču se nahaja nad 4.000 priporočnikov, ki so obsojeni od takolimenovane titovskega »partijskega sodišča« na 2 do 20 let pristojnega dela. Podobna sodišča so ustanovljena skoraj po vsej Jugoslaviji. Ta sodišča obsojajo na dolge kazni in strahovito mučenja vse, ki so ostali zvesti internacionalizmu, socializmu in Sovjetski zvezi, vse ki so urazili kličko Tita-Rankovića in njen režim.

Arrestirane talno pripeljejo v taborišče v spremstvu epševne milice. Upravitelj taborišča je polkovnik UDB-e Jauković Vajo, zasledovalec pa kapetan Vajo Popović — ubavosti špijon za Črno goro.

Zivljenje v taborišču je obupno, nezno. Priporočniki dobijo poleg hrane, ki je neudna samo 200 gr. kruha dnevno. Pitne vode ne dobijo po dva do tri dni, nadjajo jim slano vodo, da kot tudi večkrat primanjkuje. Vsi

tako mučni žiljenski pogoji, priporočniki v vedno večjem številu podlegajo raznim boleznim.

Ker svojci jetnikov zahtevajo vesti o očetu, sinu, bratu ali možu, so titovci dovolili jetnikom, da odpisujejo svojim domačim kratko pismo, v katerem pa ne smejo pisati, da se nahajajo v taborišču ali zaporu. Ravno tako ne smejo napisati svojega naslova, temveč številko poštnega predala in glavno mesto narodnosti, ki ji jetnik pripada. N. pr.: Slovenec napiše poštni predal 78 Zagreb, Hrvat poštni predal 72 Zagreb, Srb poštni predal 45 Beograd, itd.

V vsaki baraki je od 180 do 200 ljudi. Zaradi nesnage, ki je v taborišču, se strijo razne najbolj nalezljive bolezni. Taborišče je eksozspirirano, da bi ljudstvo ne zvedelo o grozotah, ki se v njem dogajajo.

V tem taborišču, kot v ostalih titovskih koncentracijskih taboriščih, se nahajajo najboljšni sinovi Jugoslavije. Priporočniki so izpostavljeni najstrašnejšim mukam, pretepu, ter najgroznejšim nasilnim mučenjem.

Primorajo jih delati 15 do 16 ur dnevno. Da bi svoje živice čim bolj mučili, so uvedli prenašanje do 50 kg težkega kamena iz enega kraja v

drugi. Pod bitem svojih krunikov morajo nekateri kopati luknje, zato da bi jih nato ponovno zatrpali. Milica, ki nadzoruje dela, se poslužuje bica, da bi delo bilo točno in naglo izvršeno. V primeru, da nekdo izmed jetnikov ne sname kape z glave ali se ne prikloni milicnikom, je podvržen bitanju.

Jetnike mučijo na vse mogoče načine. Hrane in vode ne dobijo po stri dnu, pristiljo jih kopati kamene v morju, po mesec in še več dni jih zapirajo v celice, opijajo z opijem, jim vzamejo roke v ostri železne verige, vlitvajo vodo v nos, postavljajo pod strujo, bledajo, pošiljajo v cementne celice, kjer sega voda do kolen, streljajo s samokresi, se raznih drugih načinov mučenja in zastrasovanja se titofašisti poslužujejo.

V vsaki baraki, v vsaki celici se nahajajo provokatorji — špijoni z nalogo, da potvrdjujejo o mišljenju priporočnikov ter obenem po navodilih uprave taborišča enačajo sordnost in mržnjo med jetniki. Na podlagi njihovih ovad obdobje odpeljajo povprečno vsake noči do 15 ljudi na razna mučenja in bitanja. Z njimi gre obenem tudi eden izmed omenjenih špijonov, za katerega jetniki ne vedo, špijonu vbrizgajo injekcijo, ki je se-

stavljena iz neke kemične kisline, od katere pomorji in izgleda kakor, da so tudi njega mučili. Ko se jetniki vrnejo v celice, prične tudi špijon govoriti o mukah, ki jih je pretrpel, a seveda, da ni nič priznal. On govori o svojem patriotizmu, s ciljem, da bi mu ostali jetniki zapuili se marširali drugega, ki bi jih izpostavilo še strašnejšemu mučenju.

S takim načinom vohunstva med jetniki, ki ga organiziral krvavi režim Tita-Rankovića v taboriščih in zaporih, je v Golem otoku bilo odkrita organizacija komunistov, katero so organizirali Danilo Lapčević in skupina tovaršev.

Tovariša Lapčevića so izdajali lastnega naroda špijon Viskić, Refu Nečević, Omar Pašić, Ružić Svetozar in drugi. Ta brigada dela kot udarna brigada »Ljudske fronte« na avtocesti, kjer ima poleg dela tudi nalogo ščititi ostale brigade proti informatorju. Člani te brigade ne smejo govoriti, se manj pa da bi povedali kaj se dogaja v taboriščih in zaporih. V primeru, da izreče nekdo izmed jetnikov kakršno koli besedo ali povelje, da je prišel iz taborišča, ga udobovci smatrajo kot kršitelja obvez in izdajalca državne tajnosti. Jetnika zaradi tega ponovno zaprejo in še suroveje mučijo.

Tako si zločinski jugoslovanski fašistični voditelji prizadevajo prikriti pred jugoslovanskimi narodi in svetovno javnostjo surov in nepojmljiv teror, ki so ga uvedli v Jugoslavijo.

Z mučenjem in pretepanjem titovci

Logični zaključek teh titofašističnih eutemeljitev je dejstvo, da so sovražniki Jugoslavije vsi narodi tega sveta, ki se bore za mir, ter da so prijatelji Jugoslavije razni vladarji, ki prepovedujejo podpisovanje proti atomski bombi, razni Trumani, Franki, Venizelosi, Čankajski, Sigmundovi, De Gasperi, itd. Najboljši prijatelj Tita in njegove klike pa zgleda, da je Mac Arthur, ki se ne boji izkazati svoje amirorjnostne in pokolji in razbojniškim letalskim napadi.

Titofašisti mnogo govore o logiki in prav njihova »logika«, ki je elogika vseh sovražnikov ljudstva vseh dob, nas privede do teh zaključkov.

Toda ti ljudje se ne omejujejo na take otrede izjave, ki razodevajo njihovo pripadnost vojnohujskaškemu bloku.

Pred enim mesecem so uprizorili v Beogradu kongres svojega takozvanega nacionalnega odbora za obrambo mira. Na tem kongresu so skušali s svojimi dobro znanimi metodami laganja, klevetanja in zavijanja dejstev falsificirati mednarodni politični položaj in obtožiti kot glavnega krivca mednarodne napetosti Sovjetsko zvezo, države ljudske demokracije in demokracijske sile v svetu. Prav tako kot njihovi gospodarji so nespretni falsifikatorji zgodovine ko je

vsem znano, da je bila in je sovjetska politika v skladu z miroljubno željo narodov. Njihov takozvan kongres miru ni bil nič drugega kot kongres vojnih hujskačev. Na tem kongresu so se zagnali proti Sovjetski zvezi kot imperialistični državici, ki ruši mir, medtem ko se niso upali napadati ameriškega imperializma, ki že dva meseca vodi zavojevno vojno proti korejskemu narodu.

Toda to je že praksa titofašističnih prvakov. Sovjetska zveza je vsega kriva, ameriški imperialisti pa so ljudje, ki se emorajo braniti pred »sovjetskim imperializmom«. Najbolj zanimivo pa je dejstvo, da so se titofašisti na tem kongresu razkricali o nedeljemirizmu.

Titofašisti torej pravijo, da so za nedeljemir mir. Toda kakšen je ta njihov nedeljemir mir, ki ga hočejo postaviti kot načelo svoje amirorjnostne akcije za prikritje svojih v ameriških zločinov proti miru? Titofašisti so za »nedeljemir mir«, ki bi dovoljeval razbojniške imperialistične napade na svobodo in neodvisnost malih ter velikih narodov. Koreja dočeti. Titofašisti so za »nedeljemir mir«, ki bi dovoljeval povesje ameriških priprav za novo vojno, oboroževanje, titofašistične provokacije proti balkanskim narodom. Omi so za tak nedeljemir mir, ki bi bil sličen politiki Cham-

berlina in Daladiera in bi dovoljeval novim Hitlerjem v ameriški uniformi napade na neodvisnost narodov in ki bi dejansko vzpodbujal Trumane in Mac Arthura na ponovitve korejske pustolovščine v kakem drugem delu sveta. Ta »nedeljemir mir« bi dovoljeval ustanovitve strateških oporišč ZDA vseh okrog Sovjetske zveze, da bi ameriški imperialisti v njegovem imenu sprožili preventivno vojno za razširitev svojih enačel na ozemlje, ki je potrjeno ekomunistično barbarstvo.

Mi pa pojmujemo popolnoma drugače vprašanje nedeljemirizma. Resnično nedeljemir mir pomenja ustavitv roko vojnih hujskačev, preprečiti njihove hudodelske akcije, razkrinkati in osamiti jih pred vsem svetom, razbiti jim krepelje tam, kamor so jih zasadi, mobilizirati vse ljudske množice proti tem razbojniškim, ki grozijo z atomskim orožjem in ga mislijo uporabljati, da si rešijo milijardne profite na račun krvi in trpljenja delovnega človeštva.

Tu torej tiči razlika med našim in titofašističnim nedeljemirizmom. Titofašistični »nedeljemir mir« ni nič drugega kot slaba krinka imperialistov, ki bi radi preprečili ljudstvo, da je vojna neobhodno potrebna za rešitev... miru. To naj bi bila »etoretična osnova« za imperialistične vojne hujskače. In prav dobro vedmo, da so titofašisti močnejši v ustvarjanju novih »etorij«, ki jih mečejo iz svojih žrel z veliko lahkotno kakor kramraj, ki ti za sto lir po cestah ponujajo »pristni češki kristali«.

Iz te njihove terojne izjave, da se človeštvo ne sme boriti za prepoved atomskega orožja, čes da so podpisali enična zadeva. Danes pa se prav v vprašanju prepovedi atomskega orožja spozna resničenega prijatelja ne samo miru, marveč celotnega človeštva, ker nastaja vprašanje biti ali ne biti. Titofašisti so se izrekli za atomsko orožje, t. j. za uničenje človeštva, ker branijo interese ameriških monopolov, ki vidijo samo v novem svetovnem sporu rešitev iz sedanje katastrofalne politične in gospodarske krize. Zakaj pravijo, da podpisni ne bodo rešili vprašanja atomskega orožja? Ker kot sovražniki ljudstva ne verujejo v moč ljudstva, v silo združenih stotin milijonov ljudi, ki jim je pri srcu lastni obstoj. A ko bi bilo res, da podpisni ne pomenijo nič, zakaj bi se imperialisti toliko razburjali proti tej kampanji, zakaj bi mobilizirali vse svoje propagandne, policijske in vladne sile za preganjanje miroljubnih ljudi? Naj odgovore titofašisti, ki pravijo, da so podpisali za mir enična zadeva in istočasno zatirajo, da pomenijo »sovražno dejanje« proti Jugoslaviji.

Vsekakor pa se bomo na to vprašanje povrnili ter pogledali še globlje, da docela razkrinkamo titofašistično politiko v tem vprašanju. To bomo storili v seriji člankov, ki jih bomo v kratkem začeli objavljati.

DOPISNIK L. B.

Za zagotovitev miru v svetu doprinasajo največji delež narodi SZ.

Kaj se skriva za geslom titofašistov o »nedeljemir miru«

Titofašisti so za uporabo atomske bombe proti delovnemu človeštvu

Eden izmed mnogih tržaških titofašističnih listov je te dni napisal naslednje: »Po mnenju kominformistov lahko podpisemo resolucijo za mir v svetu... je da je sovražnik socialističnega človeštva...«

Vsakemu razumnemu človeku se tako govorjenje gnusi, ako pomislimo, da so titofašisti že prišli tako daleč v svojem vojno hujskaštvu in v svoji protidemokratski histriji, da morajo svoje pristaje in jugoslovanske narode pitati s takimi gesli, ki so popolnoma slusna ameriškim. To pomeni, da se jugoslovansko ljudstvo vedno bolj zaveda pogubonostne politike sedanjega vodstva Jugoslavije in da se morajo zato titofašisti zatekati k najbolj obrabljenim reakcionarnim geslom, da bi skušali »preprečiti« — kakor to delajo ameriški in vatičanski časopisni trusti — jugoslovansko javno mnenje, da so partizani miru prav zaradi tega ker hočejo mir, »sovražniki Jugoslavije«.

Ze to naltolcevanje prepričuje zdravo misleče ljudi o resničnem bistvu sedanjega fašističnega vodstva Jugoslavije ko je vsem znano, da se vojni hujskači boje stockholmske resolucije kakor hudobne glasovljene vode ter da so proti tej resoluciji mobilizirali vse svoje propagandne, policijske in vladne organe.

Logični zaključek teh titofašističnih eutemeljitev je dejstvo, da so sovražniki Jugoslavije vsi narodi tega sveta, ki se bore za mir, ter da so prijatelji Jugoslavije razni vladarji, ki prepovedujejo podpisovanje proti atomski bombi, razni Trumani, Franki, Venizelosi, Čankajski, Sigmundovi, De Gasperi, itd. Najboljši prijatelj Tita in njegove klike pa zgleda, da je Mac Arthur, ki se ne boji izkazati svoje amirorjnostne in pokolji in razbojniškim letalskim napadi.

Titofašisti mnogo govore o logiki in prav njihova »logika«, ki je elogika vseh sovražnikov ljudstva vseh dob, nas privede do teh zaključkov.

Toda ti ljudje se ne omejujejo na take otrede izjave, ki razodevajo njihovo pripadnost vojnohujskaškemu bloku.

Pred enim mesecem so uprizorili v Beogradu kongres svojega takozvanega nacionalnega odbora za obrambo mira. Na tem kongresu so skušali s svojimi dobro znanimi metodami laganja, klevetanja in zavijanja dejstev falsificirati mednarodni politični položaj in obtožiti kot glavnega krivca mednarodne napetosti Sovjetsko zvezo, države ljudske demokracije in demokracijske sile v svetu. Prav tako kot njihovi gospodarji so nespretni falsifikatorji zgodovine ko je

vsem znano, da je bila in je sovjetska politika v skladu z miroljubno željo narodov. Njihov takozvan kongres miru ni bil nič drugega kot kongres vojnih hujskačev. Na tem kongresu so se zagnali proti Sovjetski zvezi kot imperialistični državici, ki ruši mir, medtem ko se niso upali napadati ameriškega imperializma, ki že dva meseca vodi zavojevno vojno proti korejskemu narodu.

Toda to je že praksa titofašističnih prvakov. Sovjetska zveza je vsega kriva, ameriški imperialisti pa so ljudje, ki se emorajo braniti pred »sovjetskim imperializmom«. Najbolj zanimivo pa je dejstvo, da so se titofašisti na tem kongresu razkricali o nedeljemirizmu.

Titofašisti torej pravijo, da so za nedeljemir mir. Toda kakšen je ta njihov nedeljemir mir, ki ga hočejo postaviti kot načelo svoje amirorjnostne akcije za prikritje svojih v ameriških zločinov proti miru? Titofašisti so za »nedeljemir mir«, ki bi dovoljeval razbojniške imperialistične napade na svobodo in neodvisnost malih ter velikih narodov. Koreja dočeti. Titofašisti so za »nedeljemir mir«, ki bi dovoljeval povesje ameriških priprav za novo vojno, oboroževanje, titofašistične provokacije proti balkanskim narodom. Omi so za tak nedeljemir mir, ki bi bil sličen politiki Cham-

berlina in Daladiera in bi dovoljeval novim Hitlerjem v ameriški uniformi napade na neodvisnost narodov in ki bi dejansko vzpodbujal Trumane in Mac Arthura na ponovitve korejske pustolovščine v kakem drugem delu sveta. Ta »nedeljemir mir« bi dovoljeval ustanovitve strateških oporišč ZDA vseh okrog Sovjetske zveze, da bi ameriški imperialisti v njegovem imenu sprožili preventivno vojno za razširitev svojih enačel na ozemlje, ki je potrjeno ekomunistično barbarstvo.

Mi pa pojmujemo popolnoma drugače vprašanje nedeljemirizma. Resnično nedeljemir mir pomenja ustavitv roko vojnih hujskačev, preprečiti njihove hudodelske akcije, razkrinkati in osamiti jih pred vsem svetom, razbiti jim krepelje tam, kamor so jih zasadi, mobilizirati vse ljudske množice proti tem razbojniškim, ki grozijo z atomskim orožjem in ga mislijo uporabljati, da si rešijo milijardne profite na račun krvi in trpljenja delovnega človeštva.

Tu torej tiči razlika med našim in titofašističnim nedeljemirizmom. Titofašistični »nedeljemir mir« ni nič drugega kot slaba krinka imperialistov, ki bi radi preprečili ljudstvo, da je vojna neobhodno potrebna za rešitev... miru. To naj bi bila »etoretična osnova« za imperialistične vojne hujskače. In prav dobro vedmo, da so titofašisti močnejši v ustvarjanju novih »etorij«, ki jih mečejo iz svojih žrel z veliko lahkotno kakor kramraj, ki ti za sto lir po cestah ponujajo »pristni češki kristali«.

Iz te njihove terojne izjave, da se človeštvo ne sme boriti za prepoved atomskega orožja, čes da so podpisali enična zadeva. Danes pa se prav v vprašanju prepovedi atomskega orožja spozna resničenega prijatelja ne samo miru, marveč celotnega človeštva, ker nastaja vprašanje biti ali ne biti. Titofašisti so se izrekli za atomsko orožje, t. j. za uničenje človeštva, ker branijo interese ameriških monopolov, ki vidijo samo v novem svetovnem sporu rešitev iz sedanje katastrofalne politične in gospodarske krize. Zakaj pravijo, da podpisni ne bodo rešili vprašanja atomskega orožja? Ker kot sovražniki ljudstva ne verujejo v moč ljudstva, v silo združenih stotin milijonov ljudi, ki jim je pri srcu lastni obstoj. A ko bi bilo res, da podpisni ne pomenijo nič, zakaj bi se imperialisti toliko razburjali proti tej kampanji, zakaj bi mobilizirali vse svoje propagandne, policijske in vladne sile za preganjanje miroljubnih ljudi? Naj odgovore titofašisti, ki pravijo, da so podpisali za mir enična zadeva in istočasno zatirajo, da pomenijo »sovražno dejanje« proti Jugoslaviji.

Vsekakor pa se bomo na to vprašanje povrnili ter pogledali še globlje, da docela razkrinkamo titofašistično politiko v tem vprašanju. To bomo storili v seriji člankov, ki jih bomo v kratkem začeli objavljati.

BOGATA TRGATEV

Vojaški proračuni imperialističnih držav so dokaz njihove napadalnosti

ZDA IZDAJO V VOJNE NAMENE nad štiri petine vseh proračunskih dohodkov

Blazni vojni načrti ameriških imperialistov in njihovih podreptikov niso nobena »iznajdba« sovjetske propagande, kot bi to jadi prikazovali vojni hujskači v vseh deželah zahodnega sveta. Vsa razkritja teh zločinov nakan slone na zelo trdnih temeljih, ki jih ne more omajati je bučnega reklama, ki bi pred svetovnim mnenjem skušala prikazati zahodne države le kot žrtev grozečega komunističnega napada. Najbolj očividni in nepristranski dokaz napadalnosti kapitalističnih držav predstavljajo njihovi državni proračuni, ki so najzgovornejše pričje zločinov, ki jih čimeravajo ljudje 20. stoletja izvesti v bližnji bodočnosti.

Združene države Amerike, ki so danes vodilna imperialistična sila v svetu in glavno leglo vojnega hujskaštva, stoje v pogledu izdatkov v vojne namene daleč pred vsemi ostalimi državami, tudi pred onimi, ki so bodisi po površini, bodisi po prebivalstvu mnogo večje od njih, kot so n. pr. Sovjetska zveza, L.R. Kitajska, Indija i. dr. Od celotnega državnega proračuna ZDA, ki znaša nekaj nad 40 milijard dolarjev, odpade samo na redne izdatke za oboroževanje, vzdrževanje nad 500 strateških baz po vsem svetu, za prispevek k oborožitvi ostalih kapitalističnih držav in podobno 32,2 milijard dolarjev ali skoro 22.000 milijard lir po sedanjem menjalnem tečaju. Se sami redni državni stroški v vojne namene, ki predstavljajo 78 odst. celotnih državnih izdatkov, in so 14 krat večji kot v letu 1937-38, so najglasnejša obtožba ameriške napadalnosti.

Kljub velikanskim rednim proračunskim izdatkom, ki nimajo primere v zgodovini, pa še niso krite potrebe washingtonskih netlecev vojne. Prav v zadnjih dveh mesecih je predstavnik monopolističnih vojnih hujskačev, predsednik Truman ponovno zahteval novih kreditov, ki se bolj kot sami redni izdatki razglajajo ameriške napadalne načrte. Tako je predsednik ZDA v svoji spomelni 19. julija t. l. zahteval še 10 milijard naknadnih kreditov za državno obrambo ki so namenjeni predvsem ameriški vojaški ekspediciji na Korejo, za ustanovitve 10 do 15 novih oklopnih divizij in dopolnitve ostale oborožitve. V isti spomelni je Truman zahteval tudi dodatne kredite PAM, to je za oboroževanje ostalih držav. K tem stroškom je treba dodati še 280 milijonov dolarjev, ki sta jih kongres in senat odobrila na predlog vlade za pospešeno preučevanje in gradnjo vodikovih superbombe. Jasno je, da to morale ZDA znatno zvišati dotedanja davčna bremena, katere so prevalele predvsem na delavске preči zvišanjem posrednih davkov in tako zelo zvišale cene nujnih življenjskih potrebščin. Toda kljub vsemu zvišanju ZDA niso mogle kriti vseh izdatkov in bodo morale proračunski primanjkljaj, ki je že spomladaj znašal nad 5 milijard dolarjev, kriti s posojili in drugimi izrednimi sredstvi.

Tudi proračuni ostalih kapitalističnih držav so mnogo večji kot pred vojno, da celo večji kot za časa druge svetovne vojne same. Samo redni vojaški izdatki atlantskih držav brez ZDA znašajo nad 20 milijard dolarjev in predstavljajo 26,8 odst. celotnih državnih izdatkov vseh prizadetih dežel. Celotno Italijo, ki ji je po mirovni pogodbi prepovedano oboroževanje preko potrebne more za notranjo varnost, znašajo ti redni izdatki v vojne namene 387 milijard lir ali 22 odst. vseh državnih izdatkov. A vojni minister Pacciardi s to velikansko vsoto še ni zadovoljen in skuša doseči še znatno povečanje.

Na konferenci vojaških predstavnikov atlantskih držav so na prihodki ameriškega zastopnika Spitforda vse nazvoče države prevzele obveznost, da še zvišajo že itak visoke izdatke za oborožitev in pripravijo tretje svetovne vojne. Tako je Velika Britanija zvišala dotedanjo vojaško postavko v državnem proračunu od 780 milijonov funtov šterlingov letno na 3.400 milijonov funtov za triletno obdobje. Ker seveda angleški gospodarski položaj ne dopušča takih bremen, je Anglija zahtevala, naj ZDA krijejo polovico razlike v prostih dolarjih. Tudi Francija je poleg rednih vojaških izdatkov, ki jih sama krije iz proračunskih sredstev, zahtevala od

ZDA naj krijejo njen oboroževalni načrt v znesku 2.000 milijard frankov (preko 3.500 milijard lir), katerimi bi v naslednjih treh letih opremili 15 novih divizij. Tu je treba pripomniti, da so ZDA francoski vladi že nad eno milijardo dolarjev za opremo devetih divizij. Primanjkljaj, ki ga hlapčevske vlade zaradi ogromno povečanih stroškov in zaradi slabega gospodarskega položaja nikakor ne morejo same kriti, so prevzele ZDA nase ter ga krijejo na različne načine. Predvsem je parlament že glasoval 5 milijard dolarjev kreditov za oborožitveni načrt atlantskih držav (PAM), katere pa še vedno

V mesecu demokracije tiska naplamo vse svoje sile, da širimo liste, ki so nosilci resnice proti trumovim patentiranim laževstvom. »DELO«, je glasilo Slovencev, ki se bori proti ogromnemu številu titovskih, vatičanskih in washingtonskih trobil, za svobodo in pravice našega naroda. Dolžnost vseh Slovencev je, da ga kupujemo, podpiramo, širimo!

zvišujejo. Truman ima v načrtu tudi takozvan super-PAM, ki bi bil še 4 krat večji, to je okrog 20 milijard dolarjev. Največji delež v PAM-a je doslej dobila Anglija, takoj za njo pa Francija.

Za ostale države, ki niso članice atlantskega pakta, kot so Jugoslavija, Španija, Turčija, Grčija in druge, pa obstajajo še drugi izredni krediti ameriške vlade. Tako je Jugoslavija doslej prejela nad 450 milijonov dolarjev izrednih posojil za oborožitev; pred nekaj dnevi pa je bilo odobrenih nadaljnjih 98 milijonov dolarjev. K temu je treba prišteti še vse orožje, ki ga Titova prejema iz anglo-ameriške zasedbene cone Nemčije, Turčija in Grčija sta takoj po vjni prejele podobno zvanih Trumanovih doktrini, kakor so nazivali Američani svojo borbo proti »boljševizaciji malih držav«, okrog 400 milijonov dolarjev. Kasneje pa sta prejele še nadaljnjo pomoč od Amerike, v njenem času celo iz kreditov PAM-a. Skupno je prejela sama Grčija nad pol milijarde dolarjev za pobijanje komunizma in oborožitev.

Pomoči so deležne tudi druge hlapčevske vlade, med njimi Črna gora, ki sovala »posojila«, kateri gredo v milijarde dolarjev. Španiji je bilo pred kratkim odobreno posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev. Titova poslala in podporo so dobile tudi vlade Iranu, Singapurju in Južni Koreji. Bodočaja v Indoneziji druge. Največjih kreditov pa je dobila odsej deležni Nemčija in Poljska, da bi v najkrajšem času mogli obnoviti svoj napadalni vojaški stroj.

Nasproti tem vojnim proračunom ZDA in njenih zaveznic pa stoji proračun ZSSR in ljudskih držav, ki jasno odražajo le odločno vojno obrambo lastne domovine, kakor kor ne napadalnih namenov, kakor proračuni imperialističnih držav. Kljub svoji razsežnosti in mnogo večjemu številu prebivalstva od ZDA, je Sovjetska zveza dosegla le 18,5 odst. vseh svojih izdatkov v vojaške in oborožitvene namene, nižji so stroški v ljudskih demokracijah in sicer na Poljskem 10, Češkem 9 in v Bolgariji celo samo odst. od celotnih državnih izdatkov.

V-I-G-O-R-E-L-L-I

Šivalni stroji, največje jamstvo, dovoljena vsakršna preizkušnja. Šiva — veze — krpa.

Prodaja na obroke do 20 meseccv

Edini zastopnik: DELPONTE

Trst, ul. R. Timeus 12 — tel. 92779

OGLEJTE

si na Tržaškem velesejmu v paviljonu A stand "Vigorelli"

Ob zaključku sedanje stalinske petletke bo poljedelstvo v Sovjetski zvezi mehanizirano za 90 odst.

SOVJETSKA ZVEZA PROIZVAJA DANES NAJMODERNEJŠE POLJEDELSKE STROJE

Letos bodo kolhozom in sovkhozom izročili 120.000 traktorjev, 110.000 orjaških plugov, 18.300 strojev za žetev, ter 82.300 raznovrstnih osipalnikov

Sedanji stalinski petletni načrt predvideva popolno obnovo in reorganizacijo poljedelstva v Sovjetski zvezi. Povsem jasno je, da je v tem zvezi z najrazličnejšimi pomanjkljivostmi poljedelstva tudi živinoreja. Oboje je namreč za časa nacistične okupacije utrpelo mnogo škoda zaradi neprestanega pustošenja. Po petletni nameri pa se predvideva, da se v poljedelstvu, kakor tudi v živinoreji, dvignila za 72 odst. več od predvojne dobe. Samo po sebi je razumljivo, da sta prav poljedelstvo in živinoreja temelj vsega nadaljnjega gospodarskega in industrijskega razvoja države.

Za dvig poljedelstva in živinoreje je neobhodno potrebna nabava najmodernejših poljedelskih strojev. Vojna in v tem pogledu je SZ že od predvojne dobe v prvem mestu v svetu v letu sedanje petletke bodo kolhozom dobili 325.000 novih traktorjev, 110.000 orjaških plugov, 18.300 strojev za žetev, ter 82.300 raznovrstnih osipalnikov. S tem bo močnejše mehanizirati razne panoge poljedelstva za 90 odst. Povprečna vrednost vseh na novo izdelanih poljedelskih strojev v letu te petletke bo znašala

najmanj 4,5 milijard rubljev (za časa zadnje petletke jih je bilo izdelanih za komaj 1,9 milijarde rubljev). Samo v letu letošnjega leta bo izdelanih 112.000 traktorjev, 110.000 orjaških plugov na traktorjski pogon, 18.300 strojev za košnje in žetev, 82.300 velikih osipalnikov na traktorjski pogon ter 83.300 strojev za setev, tudi na traktorjski pogon. Poleg tega pa bo izdelanih še mnogo strojev, ki žanjejo in mlajijo obemem, strojev za obiranje bombaža, za čiščenje semen, itd.

Ze za časa prve petletke so bile zgrajene velike tovarne poljedelskih strojev in traktorjev v Stalingradu, Harkovu, CeljabinSKU in Leningradu. V letu sedanje petletke sta bili tovarne v Stalingradu in Harkovu, ki sta bili za časa zadnje vojne uničeni popolnoma obnovljeni; poleg njih so zrasle še tovarne v Rubtsovsku in Vladimiru; v letu pa je gradnja tovarne v Minsku. Danes izdelujejo v SZ traktorje znamke «Universal» na naftni pogon, katerih zmogljivost znaša 25 HP, nadalje traktorje znamke «STZ-NAT» na petrolejski pogon s 52 konjskimi silami zmogljivosti ter traktorje znamke «Kirovets D-35» in «Stalinet» s 80 s Diesel-motorjem.

Strokovnjaki trenutno preučujejo kateri tip stroja za žetev in mlajenje je najprimernejši. Po dosedanjih podatkih je sklepali, da se je najbolje obnesel stroj znamke «Stalinet-4», ki žanje in mlaj obemem na 4 metrske pasu. Ta stroj je namreč tako precizno narejen, da je za njegovo obratovanje potreben en sam človek.

Stalinska petletka polaga veliko važnosti tudi proizvodnji električnih strojev in motorjev. Naj omezi- ma tu, da je bilo določeno, da bodo le v letu letošnjega leta izdelali 9.000 električnih motorjev z nad 100 kw zmogljivosti, kar je trikrat toliko, kot pa leta 1940. Nadalje bodo v letu letošnjega leta izdelali 9 krat toliko radiosprejemnikov, te- le sprejemnikov, Roentgen-aparatur, itd., kot pa leta 1940. Mnogo teh električnih aparatov bo izdelovali v 15 novih velikih tovarnicah, ki so bile postavljene že za časa sedanje petletke.

Medtem, ko je bila nekoč glavna industrija v mestih in okoljih Leningrada, Harkova, Moskve in ob Donu, se danes ista razvija zlasti v notranjosti države, predvsem ob Uralu in ob Volgi. Do te preselavitve sovjetske industrije je sicer prišlo že za časa zadnje vojne. Takrat je bilo veliko tovarnic prenesenih na varno, in tako se je zgodilo, da so enostavno tam ostale. Samo v letu letošnjega leta se bo proizvodnja mehaničnih strojev v deželah ob Uralu in ob Volgi povečala za 4 krat v primeru z letom 1940. Istočasno pa se bo industrija v zapadni Sibiriji povečevala; v Kazakstanu in v srednji Aziji se bo potrojila, na Kavkazu pa podvojila.

Stalinska petletka se popolnoma spreminja lice države Sovjetske zveze. Iz zaostale prejšnje poljedelske države, je tako nastala močna industrijska država, ki se danes povsem lahko kosa celo z deželami, ki so že davno sivele kot industrijske dežele. Tako je postala sovjetska domovina dežela svetle bodočnosti, dežela napredka in blaginje.

NEMŠKI NACIZEM IN AMERIŠKI VOJNI NAČRTI

Bivši nacistični generali pripravljajo načrt za napad na ZSSR

V mestu Linden je v «Bruderschaft», zbran cvet nemških vojnih zločincev, ki za ZDA obnavljajo nemški vojni stroj

I.

Nemški časopis iz angleškega zasedbenega področja «Hamburger Freie Presse» je pred dobrim mesecem izšel z značilnim naslovom: «Začeti bodo dobavljali material, Evropa pa generale — Mrzljene vojske priprave v zahodni Evropi».

Samo po sebi se razume, da je časopis pod «evropskimi generali» mislil nemške generale; sicer pa na isti način tolmačijo izraz «evropski» tudi general Bradley in drugi ameriški vojaški poveljniki, ki so se vedno navdušeni obojevalci nemške vojske umetnosti, katero smatrajo še sedaj za najboljšo na svetu ne glede na to, da je pri Stalingradu in v stotinah bitk v Sovjetski zvezi doživela nad vse prepričljiv poraz. Dejstvo da ameriške čete niso na kopnem doprinele niti ene odločilne vojske zmage proti Hitlerjevemu generalom, je v glavah vodilnih ameriških politikov ustvarilo prepričanje da nemški generali predstavljajo višek vojne sposobnosti sodobnega človeštva. Morda je bilo prav zato v neki spomenici, katero je skupina ameriških strokovnjakov izročila 180 nemškim generalom, ki se nahajajo v Linden pri Hannoverju, stavljeno tudi tole značilno vprašanje: «Na kateri strani bi se borili v primeru spopada med Zahodom in Vzhodom?»

Malo mestce Linden je pred kakim mesecem postalo zbirališče najpomembnejših nacističnih generalov, ki so se udeležili Zdrženim državam. Zelo je značilno dejstvo, da se nacionalistični in nekdanji takoposni generali s tako lahkov udinjajo tuji državi. Zelo malo je bilo Hitlerjevih generalov, ki so v prejšnjem odklonili sodelovanje v tej klindenski skupini, ki pod vodstvom bivšega načelnika glavnega

stana nemške vojske Franza Halderja za Trumana pripravljajo načrte za protisovjetsko vojno.

V Lindenju so ti generali ustanovili nekakšno tajno družbo, nazvano «Bruderschaft» (bratovščina), ki ima svoj sedež v vili Ernesta Frankeja, zaupnega prijatelja Hitlerja in stralja iz Lidice Heydricha. Ta Franke je bil «Obersturmbannführer», to je general SS. «Bruderschaft» obsega v celotni okrog 1400 nemških oficirjev, ki so skoro vsi bivši člani oddelkov SS ali pa generali redne vojske. Med najbolj znanimi generali, ki so v Lindenju in so člani «Bruderschaft» naj vedemo: Hasson von Mantouff, najboljši prijatelj bankirja Pfordmenga, katerega smatrajo za najboljšega

Čitajte širite podpirajte
«DELO»

tejšega v današnji Nemčiji in ki finansira kršičansko-socialno stranko in tudi «Bruderschaft» samo; da je tu letalski general Kurt Student, ki se je nedavno test sestel z Goeringovim mušketirjem polkovnikom Lindberghom, ki pa je zopet prijatelj ameriško-nemškega generala Schwarzkopfa, imenovanega pred kratkim za komandanta industrijske policije v zahodni Nemčiji. Tu najdemo tudi feldmaršala von Rundstedta, katerega britanska vlada ni hotela izročiti sovjetski, da bi odgovarjal za svoje v Rusiji zagrešene zločine, češ da je bil epomilodena. Ne manjka niti feldmaršal von Manstein ki je bil obsojen le na nizko kazen; a še to kazen je angleški vojaški kritik Liddel Hart označil kot izrečeno niz neumnosti in nepoznavanja dejstev. Mannstelnov odvetnik, laburistični poslanec v angleškem parlamentu Paget je med procesom označil von Mansteinovo naravnost kot «bojne tovariša proti komunizmu» Danes se ta Hitlerjev feldmaršal slobodno spreha po Lindenju.

V Lindenju imamo v tej «Bruderschaft» še sledeče nacistične znamenitosti: general Guderian zadnji komandant Hitlerjevih oklopnih oddelkov, general Stumpf, Krueger, Ebeling, von Scherwin, Speldel, Lindemann, Olt, Toepeke, von Natzer, bivši hamburški guverner, general odredkov SS Kaufmann in drugi. Mala skupina med temi generali sestavlja pod vodstvom Franza Halderja in von Mantouffla taksi zvali «Brudersrat» (bratski svet), ki vodi vse delovanje v Lindenju nastanjenih generalov.

Pa pogledmo, iz česa sestoji to «delovanje». Ze takoj po vojni so se ameriški generali odločili, da uporabijo nemška vojska sredstva v pripravah za protisovjetsko vojno: nemški vojaški načrti so bili med glavnimi takšnimi sredstvi. Allen Dulles je bila zaupana naloga, da odnese tajne arhive nemške Wehrmacht. To nalogo je Dulles tudi izvedel s pomočjo svojih agentov v Hitlerjevem poveljstvu; imel je na razpolago približno 800 različnih skupin agentov, ki so v januarju 1945 imele edino nalogo, da se polaste teh tajnih arhivov, katerih del je kasneje znanje ministrstvu ZDA objavilo. Organizacija «človeškega materiala» pa je bila zaupana izključno le nemškim generalom, ki so bili preizkušeni protikomunisti. To ravno dokazuje, da so tudi najbolj «patriotični» buržojski generali je plačani obrtniki mednarodnega kapitalizma. Uradno je bila zaupana organizacija nemške Wehrmacht bivšemu načelniku Hitlerjevega glavnega stana Franzu Halderju, ki v zunanjem ministrstvu

ZDA uživa neomajno zaupanje. Halder sam je odkrito priznal, kaj je njegova naloga, v nekem članku, ki je izšel v glasilu ameriških okupacijskih čet v Nemčiji «Stars and Stripes» in v katerem piše: «Za laško zelo hitro ustvarim nemško vojsko v anglo-ameriškem zasedbenem področju. V ta namen ne potrebujem drugega kot orožje in denar».

Denar prihaja za «Bruderschaft» iz neizpranih blagin bankirja Pfordmenga. Orožje pa naj bi dobavljali Trumana, dioma pa ustanavljajoči se «exekieni in premogovni trusti, katerega uhovalni oče je Schuman, ki je menda edini od francoskih ministrov povezan z velikim nemško industrijom. Schuman je bil namreč predsednik francoskega združenja industrijcev, ki je popolnoma podrejen družini Wendel, katera je nemškega porekla in ima v Porurju mogočna podjetja in velik vpliv.

Berlinski časopisi «Berliner Zeitung», «Neues Deutschland» in drugi so pred kratkim prinesli poročilo o izjavah, ki jih je dal bivši nemški major Walter Brucker ki se je zatekel na sovjetsko področje Berlina in ki je bil dotlej zelo blizu «Bruderschaft» v Lindenju. Ta major je odkril mnogo tajnosti o delovanju nacističnih generalov v Frankejevi vili. Povedal je predvsem, da je «Bruderschaft» tesno povezana z zadržanom nemško vlado v Bonnu in sicer preko bivšega majorja nacističnega vrhovnega poveljstva Treevana, ki je sedaj tajnik demokratske skupine v parlamentu v Bonnu. Poročil je, da je Halder dejanski voditelj «Bruderschaft», ter izjavil, da zlasti finančni minister Schaeffer «blagohotno gleda» na delovanje teh generalov.

Po pisanju berlinskih časopisov se nemška Wehrmacht obnavlja v dveh ločenih smereh. Ena od teh smeri, za katero je bil pomlad 1945 uraden načrt, se nanaša na obnovo posebnih oddelkov SS. Drugi, pravi vojaški načrt pa je pripravila že decembra 1944 nemška vojaška akademija. Poveljniki Akademije je bivši polkovnik oddelkov SS von Oertzen, ki je, zajet pri Tobruku, takoj prestopil v anglo-ameriško službo. Pomlad 1945 je bil poslan v Nemčijo, da bi sprevedila proučiti načrt Vojne akademije, potem ko je 5. maja 1945 prevzel v svoje roke ameriški general Patton.

Dejstvo, da so otiel pozabiljenju ta dva načrta ki sta bila napravljenaa pod neposrednim Hitlerjevim in Himmlerjevim nadzorstvom, najbolje izpričuje popolno skladnost namenov nacističnega glavnega poveljstva in anglo-ameriške vrhovne komande, da oslabilta čim bolj Sovjetsko vojsko ter da se, če le je mogoče, povežeta, da bi jo uničila. V pozivu, ki ga je nekaj dni pred kapitulacijo naslovil na nemški narod Hitlerjev naslednik admiral von Doenitz, stoji med drugim: «Nemčija bi se proti boljševizmu borila do končne zmage; toda obemem se je morala boriti tudi proti zahodnim zaveznikom, dokler ti ne bi nehali ovirati nemškega naroda v njegovi borbi proti boljševizmu». To je ponovna potrditev skupnih namenov, ki jih izvajali preko nemške in ameriške vlade, ki sta bili od njih odvisni. Sedaj pa ponovno poskušajo svojo srečo s istimi načrti, s istimi metodami, da celo s istimi osebami. Najbolj upoštevani od generalov Atlantskega pakta so namreč prav nacisti. Naj zadostuje, če povemo, da je general Halder izdelal načrt za obrambo Rena, ki ga je Mac Cloy vzel v poštev. Sedaj pa se je izvedelo, da zahodna glavno poveljstvo v Fontainebleau preučuje načrt za obrambo Evrope, ki ga je predložil general von Choltitz, kateri je bil Hitlerjevski poveljnik za «Gross Paris», dokler ga niso Parizani s svojo vstajo zapodili.

Ameriški voditelji se navdušujejo nad nemško vojaško strategijo in taktiko. Posebno se občudujejo teorijo etotalne vojne, ki jo je proglasil feldmaršal von Luden-dorff. Sedaj jo preizkušajo že v Koreji. Hitlerjeva etotalna vojna je propadla v Evropi, a tudi na Koreji je zapisana poraz. Kajti zavest narodov je mnogo močnejša od totalne vojne.

(Nadaljevanje sledi)

Eden izmed številnih spomenikov, ki so jih postavljali Slovenci v Jugoslaviji v počastitev spomina bazoviških žrtv.

OB 20. OBLETNICI KRVAVIH DOGODKOV V BAZOVICI

VSA PRIMORSKA IN TRST se klanjata svojim mučenikom

T e dni potoke dvajset let, ko je italijanski fašizem zahteval od našega malega in zatiranega naroda na tej zemlji prvi velik krvni davek. Stiri mladi borci — prvi stiri junaki so stopili na trzinje na svoji rodni grudi in se darovali za to, da bi naš narod — mi po krvi in po misljenju pravi njhovi vi bratje, in naši potomci živeli v srečnejši bodočnosti. Bili so to junaki, ki niso izdali pravice, niti je ne zatajili, se manj pa jo prodali za strideset srebrnikov... Zato so že od tedaj imena Bidovca, Marusiča, Valenčiča in Miloš zapisana s svetlimi črkami v srcu vsakega postene Slovenca ali Italijana — v srcu ljudi, ki znajo ceniti dejansko in resnično svobodo; ljudi, ki hočejo — kot so hoteli naši veliki mučniki — živeti v bratskem sožitju na svoji rodni zemlji.

Skozi vseh dvajset let se demokratično ljudstvo Primorske in Trsta spominja žalostnega dogodka iz leta 1930; dogodka, ki je tedaj z grozo preplaval ne le naš mali narod, temveč vso zdravo svetovno javnost. Skozi vso dobo trinskega fašizma so tu pa tam prirejali tajne komemoracije Bazovskih junakov pod raznimi pseudonimi. Tu pa tam — v tujini namreč — so jim postavili že tedaj skromen spomenik ali simboličen grob. Po zlomu razizma pa je postalo bazovsko strelišče pravcati romarski kraj, kamor vsako leto ob tem času potoma na tisoče in tisoče ljudi z namenom, da se pokloni spominu Velikih bratov, jim izrazi svojo veliko hvaležnost in obnem obljubi neomajno zvestost njihovim ciljem, ki so obnem naš cilj i t. j. borbi za dosledno in dokončno vsestransko osvoboditev.

Se danes občudujemo junake prvega velikega procesa ter njih delovanje. Občudujemo njihovo mladostno borbenost. Oni so se postavili po robu fašizmu tedaj, ko je bil že močan in ko je začel resno zatiralno borbo proti našemu narodu na Primorskem, kakor tudi proti demokratičnemu gibanju po vsej Italiji. Niso se mnogo zanašali na pomoč iz Jugoslavije, ki je bila malo manj fašistična, kot pa tedanja Italija. Nesteto je bilo primerov, ko so prav jugoslovanske oblasti ovirale primorske podtalne politične delavce pri svojem delu; še več, kompromitirane ubežnike so celo izročale italijanskim fašističnim oblastem. Zato bi bilo odveč govoriti o morebitnih avanturah katerega koli izvora, kot so to poskušali prikazati nekateri, ne le fašistični, temveč tudi tako imenovani «demokratični» časopisi za časa procesa.

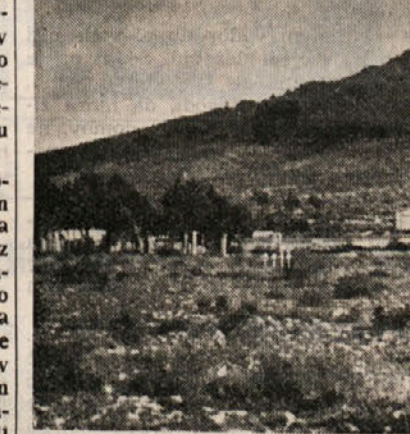
Delovanje primorskih političnih delavcev je bil prvi resen in javen odgovor vsega primorskega ljudstva, ki je mislilo prav isto in prav tako, kot so mislili stiri veliki mučniki. Bil je obnem odgovor na načrtno in vsestransko zatiranje, na razpust vseh slovenskih političnih, kulturnih in gospodarskih društev ter ustanov na Primorskem in v Trstu; je bil to odgovor na poziv osrednjega narodnega doma v Trstu in številnih drugih narodnih domov v predmestjih in na podeželju; je bil to odgovor na nasilno raznarodovanje naših otrok po solah; skratka, to je bil odgovor

na vsa ponižanja in žalitve Slovencev in demokratičnih Italijanov.

Iz tega zarisa upora, majhnega po obsegu a velikega po ciljih in po pomenu, se je razvnelo vse širše in močnejše protifašistično gibanje, katero se je razplamelo v veliki domovinski osvobodilni borbi, ki je zajelo vseljudski razmah in ki je bilo slednje ovceno z veličastno zmago nad trdovratnim fašizmom. Danes lahko trdimo, da je bila kri velikih bazovskih junakov

ti in borci za vseljudsko osvoboditev in srečnojso bodočnosti. In tega se je nedvomno dobro zavedalo kriminalno fašistično posebno sodišče. Zato pa je obsodilo velike patriote na smrt in zato so jih ustrelili že kot naslednji dan, ne da bi bili bratje uidegnili doseči, da bi bil prireditelj od najvišjih državnih sodnih oblasti.

Da se je posebno fašistično sodišče zavedalo gori omenjenega dejstva nam dokazujejo tudi razni ma-

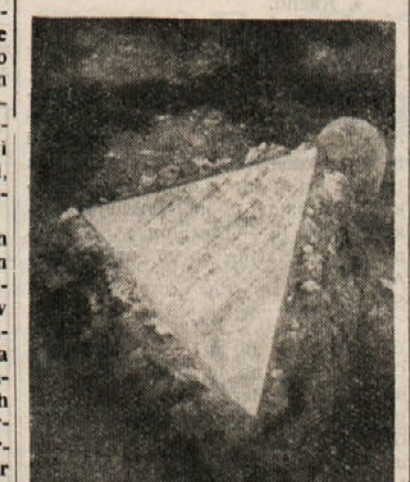

Strelišče pri Bazovici. Mesto, kjer so bili mučniki ustreljeni je označeno s štirimi križi.

Bidovca, Marusiča, Valenčiča in Miloša seme veličastne osvobodilne borbe vsega primorskega in trzškega slovenskega in italijanskega ljudstva.

In primorsko kakor tudi trzško ljudstvo se tega v polni meri zaveda, ne glede na svoje osebno politično prepričanje.

Dobilo se pač ljudje gotovih političnih tendenc, ki tolmačijo borbo bazovskih junakov po svoje. Ti ljudje bi hoteli šteti mučnike za svoje mučnike. Iz relativne, ki je svetla slehernemu demokratičnemu Primorcu ali Tržičanu, slehernemu rodoljubu Slovenceu ali Italijanu bi hoteli ustvariti predmet svojih nizkotnih političnih spekulacij. Toda to se ne sme zgoditi! Veliki bazovski junaki so bili pravi nacionalni patrio-

Spomenik bazoviškim žrtvam v Vranjicu pri Splitu

nevi usodnikov, ki so težili za tem, da bi ne le fašizem, temveč tudi postenim demokratom in demokraciji svetovni javnosti sploh prikazali velike patriote kot pustolovski toploti, ki je pomenjala navadne kriminalne zločine večinoma na lastno pobudo, ne da bi bili imeli pred seboj nek določen cilj ali ideal. Zal je treba omeniti da so posebnemu sodišču v tem primeru bili nadvse dobrodošli razni iskarioti, ki so bili za svoje «zasluge» nagradjeni z raznimi pomilostitvami.

Težka in nepopravljiva obsodba velikih patriotov je zadel a srce ne le prizadete in njih svoje ali prijatelje, temveč vse ljudstvo. Medtem, ko se je nesrečna fašistična drhal rogala po trzškem mestu in divjala v svoji pijanosti radi zmagave nad štirimi golokrotimi trpin, so se krčila srca vsem postenim Slovencev in Italijanov. V njih srcih se je kopčila vedno večja mrznja do justice politične stranke, ki je bila velika le po svojem trinstvu in po zločinu, ki jih je zatrknila nad postenimi demokrati.

Srca postenih so vplila po maščevanju. In maščevanje je prišlo nad nesrečno drhal. Iz krvi velikih patriotov je skillo seme novih zdravih sil, ki so slednje premagale in dokončno strle fašistično trinstvo. Imena velikih patriotov pa so postala zdravim silam simbol nadalj-

ne borbe za resnično in dokončno osvoboditev ter borbe za srečnojso bodočnost.

ne borbe za resnično in dokončno osvoboditev ter borbe za srečnojso bodočnost.

ne borbe za resnično in dokončno osvoboditev ter borbe za srečnojso bodočnost.

Spomenik mučenikom na strelišču.

IVAN MATIČIČ

ŽIVI IZVIRI

(odlomke)

N roč se je nagnila in hrup v mestu se je polegla. Doljana je iz mučena utripala v težki dremoti. Na tgu pred sodno palačo se zbirajo avtomobili. Strahotno rohne in pokasno se kretajo, da bobneče odmeva po mestu. V jetah vklepajo jetnike. Nobenega odpora ni več, roke jim vse kakor mrtve ob životu, obličja pa jim je čisto belo, ni trojele krvi. A straži, ki jih vklepa, drhte roke in temna polt ni je posinjela.

Bran prosi malo vina. Samo požirek, samo kanec vina! Tako je silovito zdelan, a niti večerje ni bilo. A prosil zama. Sele na prigrvarjanje duhovna, ki je prevzel nase to pregreho dobijo vsi štirje jetniki pol čaše vina. Duhoven nese Branu. Samo požirek! Nu, če bi bil to zares požirek, globok, brezkončen. Toda kaj, ko pa še tri žetnja usta čakajo na ta kanec. Drugi požirek je dobil Vid, in tretjega Tine, za četrtega pa ni nič ostalo...

Naprej! Avtomobil so se premaknili in v lahkem zagonu zrohneli skozi mesto. Prednji so bili lahni, odlični vozovi, potem so sledili težki oklopni slednji pa je šel tih za spredovnom.

Strahotni spredov rolni proti jutru. Jetniki so čisto zlomljeni. Topi zro v ta temotni svet oči so jim potonile v daljine, neznane temine... Vid se je okrenil nazaj na poslednji avto; gleda in kar zadrti od groze. Tudi Bran je že uganil, kaj je tito, ki peljejo na zadnjem vozov. Hoče pa te tovariši! prikriti in obnemem v sebi zadušiti vso tegobo. Nenadno se dvigne.

«Zapojmo, fanti! Kaj bi bili čemurni, čemu bi jadovali za tem življenjem, saj ni vredno jadovanja! Trudi se, da bi zapel z močnim glasom, ali kaj, ko je pa tako čudno ubiti, a grijo suho. Tovarši! ga gledajo togo, je Vidu se oči za znanje omehčajo in okrog ust se nabere nekaj nasmehek. Straža začudeno strmi v Brana.

Spredov je krenil proti Pogorju. Ob čestji je strnjen živi zid vojaštva, ki nemo zre v strahotno galopiranje kolezja.

Jetniki žde negibni, tudi Bran se je pogreznil zopet v molk. Prodi štira črna črta, naprej skozi noč. Pomislja, potem pa se znova opogumi: «Ne bodite žalostni, bratje! K našim gremo, k našim domom...» Tovarši strmijo v besednika, in tako čudno drobni so, ko otroci.

Ob Tisovem vrhu je strnjen živi oklep. Na ravnic pred grčem stoji postrojena krda, strnjena v četverkotu. In noter v četverkot vodijo štiri fante. Vidu klekajo noge; Tine omahuje, težko vleče noge, glava mu klone; v drugi vrsti stopata Velj in Bran. Velj stopa z

dvignjeno glavo, njegov korak pa je trd in veriga mu bije ob škorenj. Bran pa prav kot bi nekoliko zaostalja in hotel videti še to in ono. Glavo okrepa in se ozira nazaj po tej neznaški množici: vidi ustrojeno krda, puško ob puški, negiben oklep. Vidi obraze v oklepu, same nepoznane in temne... Niso videti zakrknjeni ti obrazi, ne, tako čudno plahi so, na mnogih se odraža celo neko prikrto sočutje... In Bran vidi tudi nekaj domačih med njimi; da, beli so, čisto blede... Tu ob strani stoji sodnik, tesno se drže v gruči. V ozadju stoji pred oklepom poseben členek strelcev. In vse oči krogi in krog so uprte v kopico, ki se pomika v odprto stran oklepa.

Bežne misli se vrtijo, naglo, mrzlično odvijajo druga drugo. V utrip senc in strnih žil se meša glas sodnika, ki čita sodbdo. Zjone oči gledajo v skalo; čas se ne ustavi, pomika se naprej. Štiri obraze se okrenejo drug k drugemu: še en pogled v slovo, pogled zvestobe, večne ljubezni...

«Držite se trdno, fantje!» reče glasno Bran. «Odpustite, če je bilo kaj med nami!»

«Kaj bi bilo? Nič, besedo smo držali!» odgovori Velj.

Glas sodnika je umolknil. Tišina. Člen strelcev se premakne. Skoro neslišno, z drhtečim stopanjem se pomika naprej. Poveljujoči dvigne meč. Sunkovito in visoko blisne ostrina. Utrip je zastal; meč je šinil nizdol...

«Mati — Krist!» tone krik v salvi in stresu gore... Grom rjove, rjove — skozi Tisovnik, preko Pogorja, rjove v neizmerne daljce...

Tri telesa so zatrpala, povsila se z debela k zemlji. Eno pa se je sunkoma dvignilo, in s telesom vred se je premaknilo deblo, se nekoliko pridvignilo. Telo je močno vzdrhtelo in se zaokrenilo. Da, Velj stoji tu živ in strašen glava sodnika, v živi žid, gleda strelcem v lice. Člen stoji tu, negiben, puško ob nogi; iz cevi se vleče poslednji dim, vleče se in vije.

Velj gleda drugega za drugim v enleku — in nad enim obvisi njegov pogled. Slakov šime povse glavo v tla, noge se mu zamajajo in puška mu pade iz rok. Velj bega s pogledom dalje; tam v živem zidu sliši nekoga krikniti, neadeč od tega vidi drugega omahnti na tla. Potem zaseka pogled v sodnika. Tiške se skupaj kakor v grozi. Gleml Kerub! Suakli! Strahotno jih gleda Velj, spregovoriti ne more, kajti kaj mu zaliva grio; sunkoma leze k tlom. Temni se mu in komaj je vidi drhtečo roko, ki se izteza proti njemu. Tistega — kar se je zabliskalo v drhteči roki, Velj ni videl več...

TU PA TAM...

DELKATNO VPRAŠANJE — «Demokracija, ki je v svoji številki z dne 25. avgusta posvetila kar dve strani slik anaporn Marshallovega načrta za obnovitev in blaginje Trsta ter dokazovanju ameriške širokogrudnosti, postavlja tole delikatno vprašanje: Ali sta obe strani plačali oglas ERP-a ali pa dokaz nepopolnosti servilnosti do države, ki je prišla krast Evropejcem neobdobju potrebnih kruha? Ako bi le moglo, prosimo odgovor. Smo zelo štirčisti, koliko plačuje ERP komisija za tak oglas.

KOMUNIZEM, KOMUNISTI, KOMUNISTIČNI... — «Kotoliškemu glas-u se kar kolica od besedičenja. Na njegovi prvi strani številke z dne 23. Gorica — avgusta 1950. — Trst to resnici ne vemo, kaj naj vse te šifre pomenijo? Je kar vodnik posušen «komunizma in moralni, nek drugi članek »Štebi in komunisti« ter tretji »komunistični vzgoja«. Le tako naprej pristati Vatikanu, lat, slovenskega roda, le tako naprej in boste kmalu posvečali ves svoj jezuitski listi komunizmu! Toda zakaj se toliko bojite tega komunizma? Če komunizem nima morala, kakor pravite, če komunizem prinaša sužnost in uničenje, če komunizem prinaša razbrdanost, itd, itd, itd, itd, zakaj se ga pa toliko bojite? Če je tak, kakor ga vi opisujete, ne bo prav nikogar spjel. Zato spajkajte svoje spajke pravičnega, sanjajte o srednjem veku, sanjajte o svojih ljutih belogardističnih bratih, ki so zločinca izrabljali Kristusovo ime in, kar je bilo najhujše za Kristusa, nauk, v njegovem imenu ubijali. Le sanjajte o vsem tem. Pomirite se, za vas, za vse vatikanske milijarde, za tepe stoletje, za obnavljanje papanja skrbijo vaši ljubi novi prijatelji, novi Hitlerji, ki so v treh tednih (pomislite si! SAMO v treh tednih) pobili preko 12 tisoč »shudobnih« Korejcev, odrekli na desetisoče ton bomb in vam bodo morali za Evropo. Toda radi bi vedeli, zakaj se tega komunizma toliko bojite. To je zares uganika. Ali mističe, da je človeštvo tako pokvarjeno, da sledi samo »razbojništvu« kot komunizem? Potemtakem je bolje, da se odpravimo na on svet in pustimo to človeško »zgodbo« naj se s svojim komunizmom opije in kljub temu vam želimo svetovati nekaj: brigajte se za svoje cerkvene stvari in pustite ljudem, ki se mnogo bolj od vas razumejo, konkretne, tujljenjske zadeve. Bo mnogo boljše za vas in za človeštvo.

PO LINJI UNITED PRESSA — «Primorski» z dne 23. avgusta objavlja na prvi strani sliko na kamnjon natpanih Korejcev, ki jih ameriški razbojnik ženejo na morište. Toda »Primorski« ne povedati resnice, ne povedati, da so ameriški natočitelji Hitlerjevega tipa, zato pa pod sliko piše: »Pred napredovanjem severnokorejskih čet postopajo oblasti južne Koreje politične kaznjence v notranjost.« »Primorski« je poznali pripomniti, da to politične jetnike, ki jih kar tako pobirajo po cestah, pošiljajo v notranjo grobovo. O tem »Primorski« molči. Saj ni nič čudnega: Ernest Davies, namestnik britanskega zunanjega ministrstva se mudi na odmoru v Jugoslavijo.

LABURISTI, KI BODO HVALILI TITOV SOCIALIZEM — »Primorski« nas obvešča da bo te dni iz Londona odpotovala v Jugoslavijo pooblašena predstavljateljica frontne Jugoslavije delegacija, ki jo sestavljajo nacionalni odbor angleške laburistične stranke. Pripravljamo se torej čez nekaj tednov poslušati po londonskem radiu glasovne »titovne socializma« s strani onih, ki so postali cete, bombniki in bojne ladje klat korejsko ljudstvo za blaginjo in zmagovito titoev ter Atleejevega socializma. Čestitamo Titu in vsem njegovim, ker jim je uspelo »apreciirati« pravoeverno nauku »enovega« komunizma ljudi, ki so se nam vedno zdeli kot vojni hujšakci. Od sedaj dalje bomo morali spremeniti svoje mnenje o Atleeju, Bevinu, itd. Kdaj bo pa prišel Churchill na orso?

ČUDNO IZMISLILANJE — «Borba» pravi, da si albanska ljudska republika izmislija omejene incidente, da bi nato kritila enozložno Jugoslavijo temnih namenov. Pa da. Zakaj si neki Albanci izmislija omejene incidente? Ta velikanška država, ki ima milijonsko vojsko in ki hoče podjarmiti ves Balkan, si ne bi smela izmislija incidentov, ki jih naprila v mirni, človekoljubni, nadse demokratični, pravoeverni socialistični, dosledno revolucionarni vlad Jugoslavije? Morda pa si izmislija te incidente, ker misli zasedi Jugoslavijo? — Titofašizem je treba pa reči, kar jim gre: smešni so, kakor še ni bil noben drugi na svetu. Poleg tega pa še prvotni lažniki in kriminalci.

«DEMOKRACIJA» IN ATOMSKA BOMBA — «Demokracija» pravi da je naša mirova propaganda »etniskav«. Kako naj ne bi verjeli temu listu, ki tako pogumno kruli v trumavem slogu? Mi smo etničavci torej, kar pridajamo mir in grozino z atomsko bombo, oborožujemo vedno številnejše divizije, postavljamo v najskrajših kotičkih programe za obnovo dežel, medtem ko postavljamo v osrednje milijardne fonde za oboroževanje in krličimo, da je treba spremeniti mitnodobno industrijo v kovanci topov, tankov in mitraljezov. Sovjetska politika je hinavska, ker je vsi vsem znano, da Sovjetska zveza pošilja svoje brodovalce v ameriške luke, utrjuje svoje strateške oporišča v Floridi, Alaski, Groenlandiji, Kanadi, Italiji, Franciji, Španiji, itd. in jih razporeja vse okrog ameriškega kontinenta, ki, erava, skriti samo, da daje dolo svojim 15 milijonom brezposelnih, rudi voje vojne tovarne, ne grozi z nuklearno bombo, ne pošilja svojih bombnikov na korejske atroke, žene in starice, ne ubija korejskega civilnega prebivalstva in za ne meče v skupne grobove nacističnega tipa. Pa saj Amerika ni doletela od sedaj preko 50 milijard dolarjev za oboroževanje. Ne, to je »komunistična propaganda« in Truman, ki je te milijarde zahteval, ni nič drugega kot »kremeljski kurir«.

DELO V MESTU IN NA VASIH

PO PRVEM TEDNU DELOVANJA TRŽAŠKEGA VELESEJMA

Gen. Airey ne gre v račun, da bi Trst vezal Vzhod z Zahodom

Pogled na velesejm z novozgrajenimi paviljoni.

Preteklo sobota se je otvoril Tržaški velesejm. Naše mnenje je, da bi ta manifestacija, ki je izredne važnosti za Trst morala služiti, poglabiti stikov med Vzhodom in Zahodom. Toda tudi ob tej priliki so se tukajšnji oblastniki — v prvi vrsti pa g. gen. Airey — pokazali kot kratkovidni ljudje, ki jim je pred vsem blagor svojega protikomunizma. Gen. Airey je v svojem otvoritvenem govoru moral priznati, da more Trst živeti edino s pozitivno stikov z zahodom, kar trdimo od vsega začetka. V nasprotju s temi besedami pa je napadel enako manjštino, ki si želi uničenje socialnega in gospodarskega reda v svoji deželi v cilničnem interesu inozemskega imperializma, ki ne meji z našim ozemljem.

Jasno je, da je gen. Airey hotel napasti demokratične sile, kar pomeni, da je napadel najaktnije del prebivalstva, brez katerega bi bil tudi velesejm nemogoč. S tem je napadel tudi državo, kjer ljudje zelo dobro živijo tudi brez ERP-a in blaginje ameriške »demokracije«. Da ne bi kdo napadeno razumel, je razložil, da grozi našemu mestu »imperializem«, ki ne meji z našim ozemljem. S tem je toželo zelo skrbno izvoljeno Jugoslavijo, kjer vedno Tito, milijene laburistov in Washingtona.

Gen. Airey je torej pritisnil določeni politični pečat na Tržaški velesejm, kar je zelo kurno za njegovo vpliv in njegovo resnost. V takem duhu ta gospodarska manifestacija ne more imeti trajnega življenja. Najaktnije del našega prebivalstva, ki ga je gen. Airey nediplomatično in strankarsko napadel, bo napravil vse, kar je v njegovi moči, da bi Velesejem postal res žarišče gospodarskega sodelovanja med deželami Vzhoda in Zahoda.

Te dni smo si ogledali razstavljene proizvode. Mnogo je zelo zanimivih in dobrih predmetov, predvsem pa vzbujajo pažnjo razstavljani stroji. O tem bomo skušali poročati prihodnji.

Organizatorji pa bi bili morali marljivo skrbeti za zaključitve vseh tehničnih del pred otvoritvijo.

Levi delci si je poleg Italije in ERP-a prisvojila Jugoslavijo. Titofašisti so se zelo pomudili, da bi dokazali velike koristi. Jih je baje napravlja Jugoslavijo. Vsi ti njihovi propagandni napori pa izgledajo dokaj klavni in smešni, ker na razstavi zelena da je Jugoslavija pod sedanjim režimom postala »enobitna industrijska dežela na svetu«, kar pa kljub histeričnemu vršenju »Primorskega« ne odgovarja resnici. Razstavili bi bili raje indekse o padanju tujljenjske

ravni, o umorih in aretacijah, o ječah in taboriščih. To bi zelo zanimalo naše ljudi.

Titofašisti ne poznajo slovenskih velemejstrov

Gospodje pri pornografskem »Tedniku« so ali tako iznajdljivi ali pa tako zabiti, da ne poznajo naših šahovskih velemejstrov. Objavili so namreč karikaturo slovenskega velemejstra Vase Pirca, v pojasnilu pa so napisali, da je to šahovski mojster Vidmar mladši. Priporočamo jim, da si na bodočem izletu v Ljubljano ne ogledujejo samo lepih hotelskih sob in bogato obloženih miz, temveč da se zanimajo tudi za ljudi, zlasti še za take, ki so ponekod naše ime v svet.

Zveza demokratičnih žena STO vabi vse svoje članice in simpatizanke kakor tudi vse demokratične žene Trsta in Ozemlja, da se udeležijo komemoracije bazojskih mučenikov, ki bo jutri, v nedeljo ob 9. uri dopoldne v Bazovici.

TEDENSKI SINDIKALNI PREGLED

Luški pravilnik ostane, zamenjan bo le posvetovalni odbor

Sindikati pozvajo, da izdelajo osnutek za nov pravilnik - Uspeh nameščencev »Montaggio Metallici« - Danes zborovanje bolniških uslužbencev

V nedeljo je bilo v pristaniškem domu veliko zborovanje pristaniških delavcev katerih je bilo toliko, da niso imeli prostora v dvorani. Tov. Radich je obrazložil razna vprašanja luških delavcev, ki so do danes ostala nerešena. Med vsemi vprašanji je najvažnejše ono o novem pravilniku, katerega brez sodelovanja prizadetih delavcev sestavljanje pravni odsek ZVU. Po žilnih diskusijah je bila sprejeta resolucija, v kateri pristaniški delavci zahtevajo, da se rešijo vprašanja zvišanja pokojnin odškodnine za prekinitve zaradi višje sile ter pravnega priznanja družb luških delavcev.

DEMOKRATIČNE ŽENE V BORBI proti draginji življenjskih potrebščin

ZDŽ je predložila ZVU predloge, kako naj se prepreči nadaljnje dviganje cen in brezvestna špekulacija velikih trgovcev

Draginja življenjskih potrebščin, ki težko prizadeva vse delovne sile posebno pa še brezposelne, je vzbudila Zvezo demokratičnih žena, da so začele s široko akcijo pri oblasteh, da bi preprečile naraščajočo špekulacijo velikih trgovcev. Delegacija ZDŽ je bila s tem namenom že pri ZVU, na čemsem predsedstvu in na občni. Od ZVU je tudi prejela pismo, v katerem zagotavlja, da bo rade volje sprejela vsakršne nasvete in predloge.

Prejšnji teden je imenovana Zveza res poslala trgovskemu oddelku ZVU cel načrt, kako preprečiti naraščanje draginje. Žene predlagajo: 1. kontrola nad cenami življenjskih potrebščin v prodaji na debelo; 2. odpravo monopolov na osnovni živeči kot so meso, maslo, železnjaka, sadje in mlečni izdelki; 3. ustanovitev občinske ustanove za potrošnjo in razdeljevanje malim trgovcem; 4. reorganizacijo sadnega in zelenjadnega trga; 5. reorganizacijo ribjega trga s pripustitvijo ribičev k prodaji; 6. poživitev delovanja Delavskih združenj s postavitvijo pravih predstavnikov članov v upravo, kar bo mnogo doprineslo k ustavitvi cen; 7. ustanovitev komisije za ugotavljanje, določanje in nadzorstvo cen nujnih življenjskih potrebščin; v tej komisiji naj bodo zastopani predstavniki sindikatov in potrošnikov.

Doslej ZDŽ se ni prejela odgovora. Pač pa organizira po posameznih krajih sestanke žena, na katerih se razpravlja o draginji in o tem kaj bi bilo treba ukreniti proti špekulaciji trgovcev ki umetno dvigajo cene.

Varjala potrebam velikega prometa, ki se na tem postajališču iz leta v leto večja. Vendar tudi načrt uprave nikakor ne ustreza dejanskim potrebam in so se zato Križani obrnili na ravnateljstvo D. Z. s posebnim vlogom, podpisano od 250 prebivalcev.

V tej vlogi ugotavljajo da načrt, ki so ga pred nekaj tedni že začeli izvajati, niti zdaleka ne bo zadostil resničnim potrebam prizadetih potnikov. Z obnovo postajnega poslopa bo le deloma rešeno vprašanje čakalne; kajti letni promet znaša najmanj 60.000 potnikov, kar znese povprečno 153 potnikov dnevno. Pri tem pa se niso vštete kolektivne in povratne vozovnice drugih postaj, kar poveča število potujočega občinstva povprečno vsaj na 200 oseb dnevno.

Zato zahteva prebivalstvo Sv. Križa, naj uprava D. Z. zaradi nadstreškov, pod katerimi bi imeli potniki zaklon pred dežjem. Prav tako pa naj bi dvignila in razširila postajni pločnik ter zgradila še en pločnik med tir.

Prepričani smo, da bo ravnateljstvo uvidelo upravičenost zahtev Križanov ter popravilo to postajo, ki ima od vseh podeželskih postaj največ osebnega prometa, že v teku sedanjih obnovitvenih del.

Papirnat »patriot« in slovenski kraji

Uredniki goriske »Soc« so v resnici »patrioti«, ki še mnogo obetajo svojnemu narodu. V svoji zadnji številki so prinesli lepo sliko slovenske vasi odn. kopališča Vrbe ob Vrškem jezru. Spodaj pa so napisali, da je to Velden ob Vrškem jezru. Čudno, da niso napisali: Velden ob Woerthersee v Karnten. Se vidi, da te demagogi ne poznajo niti slovenske zemlje, pa delajo toliko demagogije.

Prihodnjo nedeljo, 10. t. m. bo v P. D. Pečar velika veselica demokratičnega tiska, ki jo organizira Komunistična mladina. Na veselici bodo pozdravili navzoče: varšavi Destradi Alessandro, Crevatin Lino in Sisković Karel - Mitko.

Tovarna Salto je za prihodnjo soboto odpovedala 20 delavcem, ki so bili odpuščeni že pred dvema mesecema, a je bil odpust odgođen do sedaj.

Kdaj se bodo zganile pristojne oblasti?

V Saležu so brez vode v drugih vaseh pa brez elektrike

Kdaj bo dala VU dovoljenje za napeljava električnega toka v vasi zgoniške občine?

V Saležu so te dni očistili vaški vodnjak. Ko smo se slučajno nahajali v vasi smo začudeno vprašali, čemu čistijo vodnjak, ko imajo vendar komaj dograjen vodovod, za katerega je bilo toliko denarja prokoro brezokono. Zima se bliža, ljudje pa čakajo na električno razsvetljavo. Do kdaj bo treba še čakati na dovoljenje?

P. D. Kraljič organizira za prihodnjo nedeljo, 10. septembra izlet v Bologno na zaključno prireditve demokratičnega tiska.

Cena vožnje tja in nazaj je 1.850 lir za osebo. Vpisje sprejema tujništvo imenovanega društva do srede 6. septembra.

Po dolgem trpljenju je v nedeljo 27. t. m. umrla gospa Frančiška Fonda. Sekcija KP STO iz Sv. Ivana in PD »Slavko Škarnar« iz razlata v imenu vseh svojih članov tovarišema Ivanki in Viktorji Fonda in ostalim sorodnikom najgloblje sožalje. Sožalje se pridružuje uredništvo »Dela«.

giznizacija ribjega trga s pripustitvijo ribičev k prodaji; 6. poživitev delovanja Delavskih združenj s postavitvijo pravih predstavnikov članov v upravo, kar bo mnogo doprineslo k ustavitvi cen; 7. ustanovitev komisije za ugotavljanje, določanje in nadzorstvo cen nujnih življenjskih potrebščin; v tej komisiji naj bodo zastopani predstavniki sindikatov in potrošnikov.

Doslej ZDŽ se ni prejela odgovora. Pač pa organizira po posameznih krajih sestanke žena, na katerih se razpravlja o draginji in o tem kaj bi bilo treba ukreniti proti špekulaciji trgovcev ki umetno dvigajo cene.

Varjala potrebam velikega prometa, ki se na tem postajališču iz leta v leto večja. Vendar tudi načrt uprave nikakor ne ustreza dejanskim potrebam in so se zato Križani obrnili na ravnateljstvo D. Z. s posebnim vlogom, podpisano od 250 prebivalcev.

V tej vlogi ugotavljajo da načrt, ki so ga pred nekaj tedni že začeli izvajati, niti zdaleka ne bo zadostil resničnim potrebam prizadetih potnikov. Z obnovo postajnega poslopa bo le deloma rešeno vprašanje čakalne; kajti letni promet znaša najmanj 60.000 potnikov, kar znese povprečno 153 potnikov dnevno. Pri tem pa se niso vštete kolektivne in povratne vozovnice drugih postaj, kar poveča število potujočega občinstva povprečno vsaj na 200 oseb dnevno.

Zato zahteva prebivalstvo Sv. Križa, naj uprava D. Z. zaradi nadstreškov, pod katerimi bi imeli potniki zaklon pred dežjem. Prav tako pa naj bi dvignila in razširila postajni pločnik ter zgradila še en pločnik med tir.

Prepričani smo, da bo ravnateljstvo uvidelo upravičenost zahtev Križanov ter popravilo to postajo, ki ima od vseh podeželskih postaj največ osebnega prometa, že v teku sedanjih obnovitvenih del.

Prihodnjo nedeljo, 10. t. m. bo v P. D. Pečar velika veselica demokratičnega tiska, ki jo organizira Komunistična mladina. Na veselici bodo pozdravili navzoče: varšavi Destradi Alessandro, Crevatin Lino in Sisković Karel - Mitko.

Tovarna Salto je za prihodnjo soboto odpovedala 20 delavcem, ki so bili odpuščeni že pred dvema mesecema, a je bil odpust odgođen do sedaj.

Kdaj se bodo zganile pristojne oblasti?

V Saležu so brez vode v drugih vaseh pa brez elektrike

Kdaj bo dala VU dovoljenje za napeljava električnega toka v vasi zgoniške občine?

V Saležu so te dni očistili vaški vodnjak. Ko smo se slučajno nahajali v vasi smo začudeno vprašali, čemu čistijo vodnjak, ko imajo vendar komaj dograjen vodovod, za katerega je bilo toliko denarja prokoro brezokono. Zima se bliža, ljudje pa čakajo na električno razsvetljavo. Do kdaj bo treba še čakati na dovoljenje?

P. D. Kraljič organizira za prihodnjo nedeljo, 10. septembra izlet v Bologno na zaključno prireditve demokratičnega tiska.

Cena vožnje tja in nazaj je 1.850 lir za osebo. Vpisje sprejema tujništvo imenovanega društva do srede 6. septembra.

Po dolgem trpljenju je v nedeljo 27. t. m. umrla gospa Frančiška Fonda. Sekcija KP STO iz Sv. Ivana in PD »Slavko Škarnar« iz razlata v imenu vseh svojih članov tovarišema Ivanki in Viktorji Fonda in ostalim sorodnikom najgloblje sožalje. Sožalje se pridružuje uredništvo »Dela«.

TEDENSKI KOLEDARČEK

Sobota 2. Stefan
Nedelja 3. Doroteja
Ponedeljek 4. Rozalija (Zadnji krajec ob uri 14.53)
Torek 5. Lavrencij
Sreda 6. Zaharija
Četrtek 7. Marko Križ
Petek 8. rojstvo Marije (Povprečna dolžina dneva 13 ur)
ZGODOVINSKI DNEVI
3. 1939. se je pričela vojna med Anglijo in Francijo na eni ter Nemčijo na drugi strani.
3. 1883. je umrl slavn ruski pisatelj I. S. Turgenjev.
4. 1834. se je rodil v Ljubljani pisatelj in prirodoslovec Fran Erjavec.
4. 1852. se je rodil pisatelj Janko Kernik.
6. 1920. so bili ustreljeni na strlišču v Bazovici mučeniki Bledvec, Marušič, Miloš in Valenčič.
6. 1944. je stopila zmagovita Rdeča armada prvič na jugoslovanska tla pri Turnu Severinu.
7. 1818. se je rodil Miroslav Vilhar, slovenski skladatelj.
8. 1943. je kapitulirala Italija.

RADIO

TRST II.
Val. dol. 343,9

SOBOTA: 13.20 Salonski kvintet; 18.30 Oddaja za najmlajše - 19. Iz opernega sveta - 20.30 Program periskop - 21. Sobotni večer - 22. Vekovni koncert.

NEDELJA: 8.45 Ruske pesmi; 9. Kmetijska oddaja - 11.30 Aktualnosti - 12. Od melodije do melodije - 13. Glasba po željah - 14. Filmski trak - 19. Pogovor z ženo - 20. Rahminovske skladbe - 21. Z domače knjižnice polje.
PONEDELJEK: 13. Jugoslovanske melodije - 20.10 Operne uverture - 21. Vokalni koncert - 21.30 Rahminov: Simfonija št. 2.
TOREK: 13. Glasba po željah - 18. Mamica pripoveduje - 20. Evropski variete - 21. Vzori mladini - 21.30 Mendelssohn: Koncert za violino in orkester.

SREDA: 19. Zdravniški vedež - 20.30 Okno v svet - 21. Vokalni kvartet Veseli bratci.
ČETRTEK: 13.10 Slovenske narodne pesmi izvajajo pevski dueti, spremlja Sramel - 18.15 Glasbeno predavanje - 19. Slovensčina za Slovence - 21. Radijski oder, nato Pestra glasba.

PETEK: 13. Glasba po željah - 20.30 Tržaški kulturni razgledi - 21. Moštrji besede - 23.35 Polnočna glasba.

RADIOODDAJE ZA JUGOSLAVIJO

MOSKVA:
V SLOVENSČINI: čas 17.30 na val. dol. 19.58; 25.08, 25.5, 30.9; čas 22.00 na val. dol. 25.5, 30.9, 31.48, 300.6; čas 24.00 na val. dol. 30.9, 31.48, 300.9; čas 01.30 na val. dol. 30.9, 31.48, 320.9.

„Vrabc“ v uniformah krađe naše grozde

V zgoniški občini se letos pogosto dogaja, da angleški vojaki krađe sadije po sadovnjakih, sedaj pa so se spravili še na grozde. Zupan tov. Pirce se je sicer za zadevo resno zavezal že pred nekaj časa. Sel je namreč osebo k predsedniku cone dr. Palutanu ter mu poročal o tem in ga prosil naj intervenira pri gen. Ayreyu. Tudi te dni so angleški vojaki ponovno kraždili grozde po vinogradih. Poljski čuvaj jih je sicer zasedil, toda kaj se hoče proti vojakom, ki niso mogli postopati kot pri civilistom, tem manj, ker na STO zakoni, po katerih so zasedbene sile nedotakljive. Ko je poljski čuvaj o zadevi poročal nekemu oficirju, se mu je ta smejal, na mestu, da bi jo vzel resno na znanje. Zaradi tega je tov. Pirce ta teden ponovno interveniral pri dr. Palutanu za čimprejšnjo energično intervencijo. Upamo, da se oborožne sile ne bodo s takimi dejanji pustile smisliti pred našim ljudstvom.

Naše prireditve

Demokratična solidarnost organizira za nočjo, 2. septembra se eno »morsko rajanje« na parku »Atala«. Poleg dosedanjih zabav in okrepčil bodo to pot tudi razne igre zabave in kot največja privlačnost — volitev »morske sirene«. Zbava se prične nočjo ob 20.30 v pristanu pred trgov Unitu.

PD »Pisoni« priredi na prostem danes zvečer od 19. ure dalje prvo zabavo s plesom.

Ob priliki gostovanja Ljudskega odra na Kontofevu, je tov. Staro Anđoraval 500 lir za sklanje »Dela«. Demokrati posnemajte!

Odgov. urednik DUSAN KODRICH
Založništvo »DELA«
Tiska »Tip. Adriatica« - Rimondo 14.
Dovoljenje A. I. S.

Delavske zadrage podaljšale rok za izjavo do 30. novembra 1950

Vsak član naj čimprej izpolni to formalnost, da si zagotovi vse pravice - Plačal bo kasneje v obrokih

Nadzorni odbor Delavskih združenj je v namenu, da bi na obnem zboru DZ moglo sodelovati cim več članov z vsemi pravicami, sklenili, da podaljša do 30. novembra 1950 rok, v katerem morejo člani podpisati izjavo, da se strinjajo z zvišanim nadzornim deležem.

Do zavedenega dne se morejo člani javiti v popoldanskih urah v kateri koli prodajalni Delavskih združenj, da podpis omejenen izjave. Vsakdo mora prinesiti s seboj člansko knjižico DZ in osebno izkaznico. Le na podlagi teh dveh dokumentov bo dobil od uslužbenca v podpis obrazec izjave da se strinja s po višanjem članskega deleža od 100 na 500 lir.

Razlike v znesku 400 lir ni treba takoj plačati, temveč jo bo mogel vsakdo plačati v obrokih po lastni uvidenosti ali pa tudi z njemu pripadajočimi odstotki na podlagi napadnih bonov.

Odločitev uprave Delavskih združenj, da podaljšajo rok za izjavo o zvišanju nadzornega deleža, je treba samo pozdraviti. Tako bo omogočeno, da si za bližajočo se občni zbor tudi ostali člani zagotovijo voljno pravico. Doslej je namreč komaj

okrog 4000 članov podpisalo zadevno izjavo, kar prav gotovo ne bi bilo koristno razvoju te največje delavske gospodarske ustanove. Kajli je udeležba cim večjega možnega števila članov bo mogla dati temu podjetju najprimernejše vodstvo, sestavljeno iz resničnih predstavnikov vseh potrošnikov, ki pripadajo različnim političnim prepričanjem.

Le tako bodo delovni ljudje, ki so ustanovili in dvignili Delavske zadrage na današnjo višino, mogli preprečiti, da bi se jih zopet polastili oni, ki so jih že prej in jih še danes skušajo uničiti zaradi svojih profitov in špekulacij.

Sestanek v Nabrežini

V sredo zvečer je bilo v Nabrežini veliko zborovanje, na katerem sta govorila tovariša Gasparini Leopoldo in Marković Alojz - Zvonko. Udeležilo se ga je veliko število nabrežinskih demokratov. Ob zaključku zborovanja so navzoči glasno sprejeli na Tržaški odbor miru naslovljeno resolucijo, kjer zahtevajo prenehanje ameriških vojni provokacij na Daljnem vzhodu.

«Od železne ceste. Govoril bo tov. F. Gombac».

Pr. dr. »Pečara« bo imelo v nedeljo 10. t. m. kulturno prireditev. Nastopila bo na novo ustanovljena domača godba in pevski zbor Sv. Ivan-Podgorje. Vsekaror zasluži mladi in postrvovalni godbeniki vso našo pozornost.

Po starem običaju so Barkovljani preteklo nedeljo praznovali vaški praznik Sv. Jerneja. P. D. »Marij Matjašič-Milana« je domačinom pridelil prijeten družabni večer na novi društveni terasi, ki nudi kar nekaj razgleda na vas in morje. Terasa je bila nabito polna domačinov, ki so z velikim zanimanjem sledili koncertu, ki ga je izvajala domača godba. Pester spored kjer so prevladovali slovenski motivi, je želel med občinstvom splošno odobravanje in pohvalo godbi in njenemu postrvovalnemu učitelju. Poslušalci so se razšli z željo, da jim prosvetno društvo bolj pogosto nudi take večere.

Prireditve je bila organizirana v okviru akcije za demokratičen tisk. Bogat spored barkovljanske godbe nas je v resnici prijetno iznenadil. Zleteli bi bilo, da bi se ta godba pogosteje predstavila našemu ljudstvu, med katerim je bila doslej znana bolj po imenu kot po svojih umetniških zmognostih.

V soboto bo ob 19. uri v dvorani DSZ v ul. Conti 11 PROSLAVA VII. obletnice ustanovitve Kosovelove brigade

Govorila bosta tovariša: ADO SLAVEC in NELLO GRISONI

Na proslavi bosta nastopila pevski zbor iz Sv. Križa in Tomažica. Sledil bo ples.

Vojaško upravo ne brigavo narodne pravice Slovencev

Prejšnji teden je delegacija občinskih odborov iz Nabrežine in Zgonika ter glavnega odbora SHEPZ prosila za sprejem pri šefu ZVU G. Edlemannu, da bi mu razložila nezdruženo stanje, ki je nastalo z uvedbo zloglasnega protislovenskega ukaza št. 183, ter mu predala resolucije, ki jih je sprejel in podpisal prebivalstvo vseh vaših tednih občin proti krivičnemu raznarodovanemu ukazu.

Kljub temu, da glavni ravnatelj za civilne posle prav dobro ve, kakšne važnosti je za nas tržaške Slovence vprašanje uporabe materinskih in hotel sprejeti predstavnikov prebivalstva dveh občin, temveč je pismeno sporočil delegaciji, da »ne vidi potrebe takšnega razgovora ter da prav tako lahko pismeno obrazložijo svoje pomisleke proti ukazu št. 183«.

To je za nas Slovence še en dokaz več, da okupacijskim oblastem ni prav nič mar spoštovanje narodnih pravic, ki nam Slovencev pripadajo ne le po vseh naših belih dokazilih, temveč tudi po izrecnih določilih začasnega statuta SZTO, ki ga morala ZVU kot predstavništva dveh podpisnih mirovne pogodbe spoštovati in izvajati.